

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič. — Izdaja CP Gorenjski tisk, Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

GLASILLO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Zakonska ureditev samoupravnega dogovarjanja — naloga vseh komunistov

V Zagrebu je bila v ponedeljek sedma seja predsedstva zveze komunistov Jugoslavije. Uvodni govor na seji je imel Mika Tripalo, ki je govoril o problemih nadaljnega razvoja in dejavnosti ZK Jugoslavije. Po daljši razpravi je spregovoril tudi predsednik ZKJ Josip Broz Tito. Popoldne pa so na seji sprejeli predlog sklepov o konfliktnih situacijah v delovnih organizacijah in nalogah komunistov v njihovem samoupravnem razreševanju. Sprejeli so tudi sklep o kriterijih in višini članarine za člane ZKJ.

Mika Tripalo je med drugim dejal, da obstaja upravičeno preprtičanje, da je glavna slabost ZK v dosednjem poteku reorganizacije nezadostna učinkovitost pri izvajaju sprejetih stališč. Z različnih zornih kotov so o teh vprašanjih govorili in jih ocenili tudi drugi člani.

Nato pa je o teh in nekaterih vprašanjih spregovoril predsednik Tito. Dejal je, da morajo komunisti uresničevati stvarno enotnost v izvajaju sklepov. Enotnost

zveze komunistov pa se mora kazati pri delu, v stvarnem uresničevanju sklepov, sprejetih na VIII. in IX. kongresu ZKJ. V razpravi pa se je potem dotaknil tudi popoldanske točke dnevnega reda o problemih konfliktnih situacij. »Komunisti v podjetjih bodo morali nekoliko bolj poskrbeti za takšne delovne pogoje in takšne splošne razmere v podjetjih, ki bodo onemogočile prekinitev dela. Morali bodo pravočasno reševati vse probleme, ne pa, da jih pozneje rešujejo pod pritiskom stavk ali prekinitev dela.«

Nazadnje pa je predsednik Tito spregovoril tudi o vlogi tiska.

»V celoti vzeto je naš tisk dober, so pa tudi pomanjkljivosti, ki se med drugim kažejo v senzacionalističnem pisaju, v premalo strokovnem obravnavanju naše družbene problematike. Zveza komunistov se mora zavzeti za to, da bi se vsebine in raven našega tiska izboljšali... Naši listi bodo morali več prostora posvetiti temu, kar je zares aktualno, kar je pomembno za vso

O priključitvi še KŽK

Člani kmetijske zadruge Jelovica v Radovljici so se v nedeljo na referendumu odločili za priključitvi zadruge h Kmetijsko živilskemu kombinatu Kranj. Za priključitev jih je glasovalo 330 oziroma 58,9 odstotka, proti pa jih je

A. Z.

bilo 143 ali 25,5 odstotka. Druge glasovnice so bile neveljavne. O priključitvi kmetijske zadruge bo v prihodnjih dneh razpravljal tudi delavski svet Kmetijsko živilskega kombinata v Kranju.

A. Z.

Novoletni sejem odprt

Kranj, 16. decembra — Ob 8. uri so v Kranju odprli jubilejni — X. novoletni sejem. Odprt bo do 26. decembra, na njem pa sodeluje 47 razstavljevcov. Zanimivo je, da je na letošnjem sejmu

precejšnja izbira smučarske opreme pa tudi drugih izdelkov ne manjka. Vsi razstavljevalci pa prodajajo s posebnim sejmskim popustom (od 5 odstotkov naprej).

A. Z.

Nova sodnika vrhovnega sodišča

Republiški zbor slovenske skupščine je na zasedanju 9. decembra sprejel odlok o izvolitvi sodnikov vrhovnega sodišča. Za sodnika vrhovnega sodišča SR Slovenije sta bila izvoljena Ivan Repinc, predsednik okrožnega sodišča v Kranju, in Pavle Zupančič, tajnik kranjske občinske skupščine.

A. Z.

Tudi letos novoletno darilo KOKRE svojim kupcem!

NOVOLETNI
NAKUP
V PRODAJALNAH
KOKRE VAM NUDI
OBIVO PRIJETNIH
PRESENEČENJ

Kokra Kranj

● 500 ženskih in moških ur. Vsak nakup prek 50 din v dneh od 1. 12. — 31. 12. 1969, bo žreban 5. 1. 1970

● Obisk dedka Mraza v Blagovnici bo vsak dan od 25. — 30. 12. 1969 od 17. — 18. ure. Starši, pripeljite svoje otroke!

● Prireditev v Prešernovem gledališču z igrico Vilinček z lune in obdarovanje otrok bo 30. 12. 1969 ob 16. uri. Darila za obdarovanje sprejemamo v Blagovnici — Kranj.

Blejski hoteli pred združitvijo?

V našem časniku smo že pisali, da so se delavski sveti hotelov Toplice, Jelovica, Krim in Lovec pred dobrim mesecem odločili, da se bodo združili. Že takrat so ugotovili, da bi združeno podjetje lahko prevzelo nekatere večje turistične investicije. Tako bi združeno podjetje zgradilo več hotelov in drugih turističnih objektov, ki jih na Bledu nedvomno potrebujete.

Posebna komisija, ki so jo takrat imenovali, je izdelala pogodbo, v kateri so določeni pogoji, pravice in dolžnosti sedanjih podjetij. Tako je

vse pripravljeno za referendum, na katerem se bodo člani kolektivov odločili za ali proti združitvi. Referendum bo v petek, 19. decembra. Če se bodo vsi kolektivi odločili za združitev, se bo novo podjetje imenovalo združeno gostinsko podjetje hotel Toplice Bled.

Zvedeli smo, da je precej zaposlenih v omenjenih hotelih prepričanih, da bo referendum uspel. Menijo tudi, da bi združitev pomenila za Bled velik korak pri nadaljnjem uresničevanju turističnih programov.

A. Z.

Nova samopostrežna trgovina v Sovodnju

DARILA, PRESENEČENJE, NAGRADNA PRODAJA. ZA OBISK SE PRIPOROČA VELETRGOVINA LOKA. VSEM SVOJIM POTROŠNIKOM PA ŽELI SREČNO IN ZADOVOLJNO NOVO LETO 1970.

VELETRGOVINA

ŠKOFJA LOKA

OBVEŠČA CENJENE POTROŠNIKE, DA ODPIRA V SOVODNU — POLJANSKA DOLINA — NOVO SAMOPOSTREŽNO TRGOVINO V NEDELJO, 21. DECEMBRA 1969 OB 10. URI.

Seja občinske konference ZK v Tržiču

Včeraj je bila v Tržiču osma redna seja občinske konference ZKS. Na dnevnem redu je bilo poročilo o delu sekretariata med osmo in deseto sejo CK ZKS, razprava o osnutku poročila o delu centralnega komiteja ZKS od VI. konгрesa ZKS do prvega zasedanja konference ZKS. Nadalje bodo razpravljali o delu organov CK ZKS in o predlogu uskladitve statuta ZKS s statutom ZKJ.

J. Vidic

Seja CK ZKS

Za jutri (četrtek) je sklicana deseta seja CK ZKS. Na dnevnem redu je poročilo o delu sekretariata med osmo in deseto sejo CK ZKS, razprava o osnutku poročila o delu centralnega komiteja ZKS od VI. konгрesa ZKS do prvega zasedanja konference ZKS. Nadalje bodo razpravljali o delu organov CK ZKS in o predlogu uskladitve statuta ZKS s statutom ZKJ.

J. Vidic

Priprave na I. konferenco ZKS

8. in 9. januarja prihodnje leto bo v Ljubljani prva seja konference zvezne komunistov Slovenije. Na njej bodo razpravljali o idejnopolitičnem položaju in drugih vprašanjih v Sloveniji. Prav tako je predvideno, da bodo na konferenci sprejeli resolucijo o sedanjem delu slovenskih komunistov. O predlogu resolucije in o javnih razpravah, ki naj bi jih pripravili v kranjski občini, bodo v petek popoldne razpravljali tudi na razširjeni seji komiteja občinske konference ZK v Kranju.

A. Z.

SZDL danes

Izvršni odbor občinske konference SZDL Kranj bo danes (sreda) popoldne razpravljal o tezah SZDL in o uresničevanju programa s tega področja. Znano je, da so gorenjski predsedniki in sekretarji občinskih konferenc SZDL na skupnem posvetovanju minuli teden v Radovljici ugotovili, da so prvo teze delno spremenjene in sistematisirano urejene. Današnja razprava na izvršnem odboru v Kranju sodi tako v okvir nadaljnjih razprav, ki bodo v Sloveniji končane do začetka prihodnjega leta.

A. Z.

Občni zbor sindikata družbenih dejavnosti

V Kranju bo jutri (četrtek) občni zbor odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti v občini. Na njem bodo ocenili dosedanje delo odbora, sprejeli delovni program za prihodnje in izvolili novo vodstvo občinskega odbora.

O pripravah na občne zbrane strokovnih sindikatov in

Oceniti razvoj samoupravnih odnosov

V okviru priprav na prvo republiško konferenco ZK Slovenije je prav, da razpravljamo o bodočem razvoju komunalnega sistema in ocenimo dosedjanji razvoj samoupravnih odnosov v občini, je dejal na prvem zasedanju občinske konference ZK predstavnik CK ZK Slovenije Martin Košir minulog sobote v Radovljici. Dejal je tudi, da je Gorenjska zaokroženo in celovito področje in bi bilo zato treba podpreti prizadevanja medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko, da bi na tem področju bolj utrdili nekatere samoupravne in druge dogovore.

Zasedanja konference so se razen članov izvoljenih na konferenca organizacij ZK v občini udeležili tudi predstavniki medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko, poslanci ter predstavniki družbenopolitičnih organizacij in občine. Uvodoma je sekretar komiteja občinske konference Matija Markelj ugotovil, da se ta konferenca razlikuje od vseh dosedanjih, saj poteka v času razprav o idejnopolitičnem položaju v Sloveniji, o razglabljaju in ocenjevanju izvajanja gospodarske in družbeni reforme in razprav o učinkovitosti zvezne komunistov.

V razpravi so nekajkrat poudarili potrebo po večji učinkovitosti v občini, le-ta pa se je pokazala tudi v predlogu delovnega programa za prihodnje. Člani konference so sprejeli predlog programa, hkrati pa naložili posebni komisiji, da program še bolj konkretizira in ga dopolni s stališči v razpravi. Tako bodo dokončen program sprejeli na drugem zasedanju konference, ki bo predvidoma februarja prihodnje leto.

Iz osnutka delovnega programa velja omeniti, da bi delovne organizacije v samoupravnih aktih morale zapisati, o katerih vprašanjih bi morali biti samoupravljavci obveščeni. Tako bi se izognili mnogim nasprotjem, ki se zaradi slabe ali nepopolne obveščenosti članov kolektiva včasih porajajo v delovnih organizacijah. Nič manj ni pomembna odločitev konference, da bodo v občini z

anketo skušali ugotoviti, kolikšna je obremenjenost posameznih članov ZK (glede funkcij). Pri tem so tudi poudarili, da je treba iz vrst zvezne komunistov odstraniti vse tiste, ki niso pripravljeni izvajati sprejetih stališč organizacije ali pa vnašajo v vrste komunistov maloduše in lagodnost.

Na konferenci so s tajnim glasovanjem za sekretarja ko-

miteja občinske konference ponovno izvolili Matijo Markelja. Hkrati so izvolili 13-članski komite konference in štiri člane medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko. Ti so: Matija Markelj, Ferdo Bem, Janko Rozman in inž. Sartori Jakob. Razen tega so izvolili tudi štiri komisije občinske konference in častno razsodišče.

A. Žalar

Enotna občinska sindikalna politika

V zadnji številki Biltenu skupščine občine Škofja Loka razvija Jože Hauptman misli o prihodnosti stanovanjskega gospodarstva. Na republiškem nivoju je izdelan nov model gospodarjenja s stanovanji v družbeni lastnosti.

Ena izmed poglavitnih nalog, ki se jih bodo morale ločiti vse gorenjske občine, je odprava stanovanjskega primanjkljaja. Na tem področju primanjkuje še skoraj 20.000 stanovanj. Denarna sredstva, potrebna za družbeno subvenционiranje cene stanovanja, se bodo zbrala iz 2-odstotnega prispevka iz bruto osebnih dohodkov. Poskušali bodo postaviti kar se da najbolj objektivne kriterije za dodeljevanje pomoči, katere odslej ne bo več deležen vsak uporabnik družbenega stanovanja.

Denar za gradnjo novih stanovanj se bo zbral iz amortizacije stanovanjskih podjetij, kreditov in pa iz sredstev samih graditeljev ali kupcev. V prihodnjem letu naj bi se povečale stanarine za 12,5 odstotka v primerjavi z letom 1969. Stroški enega gospodinjstva na stanovanje naj bi čez tri leta dosegli 7 odstotkov dohodka najemnika gospodinjstva.

Predlagani sistem stanovanjskega gospodarstva se zavzema za enotno občinsko stanovanjsko politiko, ki bi delovne organizacije razbremenila skrbi za stanovanja svojih delavcev. Podjetja so sedaj dostikrat dajala kredite svojim delavcem za zasebno gradnjo. Takšne oblike finančiranja graditev stanovanj naj bi v prihodnje odpadle.

A. Igličar

Gostinsko podjetje Krona Škofja Loka se je združilo s Transturistom

Prejšnji torek, 9. decembra, so uslužbenci gostinskega podjetja Krona Škofja Loka imeli referendum, na katerem je 45 od skupno 53 zaposlenih glasovalo za združitev s Transturistom. 41 jih je bilo za priključitev, trije proti, en glas pa je bil neveljaven. Istega dne popoldan so tudi člani delavskoga sveta podjetja Transturist soglasno pristali na združitev. Škofjeloško turistično transportno podjetje je s tem pridobilo 8 novih gostinskih lokalov: hotel Dom pod Planino — Trebja (Poljanska dolina), gostilno Pod klancem, restavracijo Sora v Puščalu, gostilno Kolodvor, gostilno Vincarje, restavracijo Turist na avtobusni postaji, restavracijo Krona z bifejem ter točilnico.

Razlogov, ki so narekovali združitev, je več. Predvsem velja omeniti, da se Transturist kot največje turistično podjetje v občini namehrava lotiti obsežne načuge, združene s prečasnimi investicijami, ki naj bi Škofji Loki in

I.G.

MISLITE PRAVOČASNO NA STANOVANJE zato varčujte pri Gorenjski kreditni banki

ki vam odobri NA PODLAGI PRIVARČE VANEGA DENARJA

kredit po 2% obrestni meri

Obenem sodelujete pri nagradnih žrebanjih, če varčujete najmanj za dobo dveh let.

N
veleblagovnica
nam
ljubljana

**25 % popust pri TV sprejemnikih Ei Niš
10 % popust pri izdelkih »Gorenje« pralni stroji,
štedilniki vseh vrst in hladilniki.
Ugoden nakup novoletnih daril!**

blagovnica nam Škofja Loka

N
blagovnica
nam
škofja loka

Okrnjene delavčeve pravice

Interne informacije republiškega sveta sindikatov Slovenije v decembrski številki objavljujo pod naslovom »Korenine nerazumevanja novih odnosov« zapis službe za pravno pomoč.

V nekaterih delovnih organizacijah ob trimesečnem, polletnem ali letnem obračunu osebnih dohodkov (nad izplačanimi aktontacijami) ne upoštevajo pri delitvi tudi tistih delavcev, ki so med letom pri njih delali in odšli drugam. Posebno radi odklanjajo izplačilo, če gre za delavca, ki je samovoljno zapustil delovno organizacijo.

To stališče nima pravne osnove. Odrekanje pravice do pripadajoče razlike, ki bi jo delavec dobil, če bi bil še na delu, je protizakonito. Delavec je s svojim delom prispeval k ustvarjenemu dohodku, ki ga po zaključnem računu dokončno delijo. Pripada mu torej delež v dohodku, ki ustreza njegovemu delovnemu prispevku med zaposlitvijo. Odrekanje pravice do ustvarjenega dohodka, ki ga periodično ob obračuni delijo, je nezakonito in v nasprotju s sodno prakso. Dobro je, da je s tem seznanjen vsak delavec.

J. Vidic,

RAZMIŠLJATE O NAKUPU
NOVOLETNEGA DARILA?

Odločitev bo lahka, če
si ogledate izbiro

ZLATNINE, KOZMETIKE
in FOTOAPARATOV

V DROGERIJI

Darila
na željo
aranžiramo! Trgovsko
podjetje

Elita Kranj

NA TITOVRU TRGU 23

PRALNI STROJI GORENJE

I. a kvaliteta 1.900 din dalje
cenejši za 743 din

HLADILNIKI GORENJE

I. a kvaliteta, cenejši za 139 din

Ugodni kreditni
pogoji: brez porokov in brez
obresti - brezplačna dostava na dom

OBISCITE, OGLEJTE SI, IZBERITE IN UGOТОVILI BOSTE, DA TAKO
POCENI KUPUJETE EDINOLE V PAVILJONU BLAGOVNICE FUŽINAR

Kmečki turizem na Gorenjskem premalo razvit

V zadnjih nekaj letih se je v nekaterih sosednjih alpskih deželah močno razvil tako imenovani kmečki turizem in predstavlja v sestavu turistične ponudbe oziroma turističnih zmogljivosti nekaterih pokrajin precejšnje delež. Povsem drugačni pa so podatki o razvoju tovrstnega turizma v Sloveniji. V večini primerov je le-ta slabo razvit oziroma o pravem kmečkem turizmu skoraj ne moremo govoriti. Ceprav kmečki turizem v pri-

meravi z drugimi oblikami turistične dejavnosti ni toliko tvegan — saj je v večini primerov le dopolnitev k redni kmetijski dejavnosti in zanj ni potrebno veliko sredstev, pa tudi tveganje pri takšnih naložbah je minimalno — je ta vrst turizma pri nas precej neorganizirana.

Zato je prav gotovo vredna vse pohvale odločitev Kreditne banke in hranilnice Ljubljana, da bo v prihodnje posvetila večjo pozornost kre-

ditiranju oziroma razvoju zasebnega gostinstva in turizma pri nas. Korak bliže k tej odločitvi bo prav gotovo storjen že jutri (četrtek), ko bo v Radovljici posvetovanje, ki se ga bodo udeležili predstavniki sekretarijatov za gospodarstvo ter prosveto in kulturno republiške skupščine, predsedniki gorenjskih občinskih skupščin ter predstavniki nekaterih drugih slovenskih ustanov in turistični delavci. Posvetovanje bo pripravila Kreditna banka in hranilnica Ljubljana. Na njem pa bodo med drugim pregledali položaj kmetijskih gospodarstev na bohinjskem in blejskem območju in ocenili rezultate dosedanjih vlaganj za razvoj kmečkega turizma na Gorenjskem.

Pogovor s Svetom Kobalom

Regionalni klub poslancev za Gorenjsko pripravlja pogovor o sistemski ureditvi in uresničitvi udeležbe tujih partnerjev v našem gospodarstvu. Pogovor o teh vprašanjih bo v dvorani občinske skupščine v Kranju jutri (četrtek) ob 16. uri, govoril pa bo poslanec zborna narodov

Svetu Kobalu. Klub poslancev je na ta zanimiv pogovor povabil vse poslance gospodarskega in republiškega zborna slovenske skupščine, direktorje in predsednike delavskih svetov nekaterih delovnih organizacij na Gorenjskem.

A. Z.

O modernizaciji cest v radovljiski občini

Radovljica, 16. decembra — Predsednik republiškega cestnega sklada Alojz Žokalj, direktor sklada Rudolf Cimolini in predsednik republiškega vodnega sklada Jože Tramšak so se dopoldne pogovarjali s predstavniki radovljiske občine o modernizaciji nekaterih cestnih odsekov in vodnogospodarskih problemih v radovljiski občini. Predsednik skupščine

Stanko Kajdiž je predstavnik občeh skladov podrobno seznanil o omenjenih vprašanjih. Predstavniki republiškega cestnega sklada so predsednika občine in druge seznanili, da bodo prihodnje leto v radovljiski občini uredili križišče v Lescah, odsek ceste Lesce-Zirovnica in podvinski klanc. Obnovitev drugih cestnih odsekov pa bodo vnesli v srednjoročni program.

A. Z.

Dragi gostinci

Zbrani podatki o cenah gostinskev storitev v naši republiki kažejo, da so gostinci dvignili cene od oktobra do novembra za dober odstotek. Najbolj so se podražila pripravljena jedila — za 3,3 odstotka. V primerjavi z lanskim novembrom so cene v gostinstvu letos višje za več kot deset odstotkov. Jedila so se najbolj podražila (14 odstotkov), nato sledi brezalkoholne pižace (11 odstotkov), alkoholne pižace (9 odstotkov) ter prenočišča (2,5 odstotka).

Velika reklamna prodaja

na novoletnem sejmu v Kranju
od 16. do 26. 12. 1969

Poleg tega: ŠTEDILNIKI NA ELEKTRIKO
IN PLIN, TRAJNOŽARNI ŠTEDILNIKI
KUPPERSBUSCH, PEĆI, GOSPODINJSKI
PRIBOR
POSEBNA PRODAJA TV SPREJEMNIKOV
EI NIS — 27 % POPUSTA
LUCKE ZA NOVOLETNO SMRECICO
HONGKONG OD 20 din DALJE

Vsek dan bodo v paviljonu blagovnice Fužinar izrezbani po trije obiskovalci sejma za posebna novoletna darila Kovinotehne Celje

KOVINOTEHNA Celje
EXPORT
IMPORT

Gorenjske ceste pozimi

Letos Cestno podjetje Kranj nekaterih cest na Gorenjskem ne bo posipavalo s soljo

Kaže da bo letošnja zima na Gorenjskem smučarjem bolj naklonjena kot nekatere prejšnje. Prvi sneg je namreč kar precej pomaknil začetek koledarske zime. S tem pa so se seveda precej prej začele tudi nadloge, ki so najbolj občutne na naših cestah. Zato smo poprosili direktorja Cestnega podjetja Kranj inž. Rihtariča Franca, da nam odgovori na nekaj vprašanj.

»Kako ste letos pripravljeni na zimo?«

»Znano je, da naše podjetje skrbi na Gorenjskem za ceste I., II. in III. reda. Vsak leta se začemo na zimo pripravljati 1. novembra, medtem ko se naša zimska sezona, če je vse normalno, začne nekako 10. decembra. V podjetju uvedemo dežurno službo, ki je povezana s 30 opazovalnimi postajami na Gorenjskem. Le-te nas vsak dan obveščajo o razmerah na gorenjskih cestah. Tako smo v podjetju vsak hip (24 ur na dan) pripravljeni na pluženje snega oziroma posipanje soli zaradi poledice. Moram reči, da ni letos nič drugače kot lani in da nas prvi sneg ni presenetil.«

»Kako pa je pravzaprav z vzdrževanjem oziroma pluženjem cest na Gorenjskem?«

»Imamo poseben vrstni red oziroma prioritetno listo posameznih cest. V prvi prioriteti so ceste I. in nekaj cest II. reda, ki jih moramo med sneženjem nenehno plužiti in vzdrževati. Te ceste morajo biti prevozne vso zimo; seveda z zimsko opremo. Naj jih naštrem: Ljubelj—Jeperca, Podtabor—Rateče, Podkoren—državna meja in Kranj—Ježerski vrh. Večji del teh cestnih odsekov bomo pozimi tudi solili.«

V drugi prioritetni red spadajo ceste, ki jih moramo

stalno plužiti in vzdrževati, vendar so na njih dovoljeni tudi do 12. ur dolgi zastoji. Mednje sodijo: stara gorenjska cesta, Kranjska gora—Erika, Podrošč—Škofja Loka, Lesce—Bohinjsko jezero—Ukanc, Kranj—Škofja Loka, Naklo—Tržič, Kranj—Brnik—Lahovče in druge.

V tretjem prioritetnem redu so ceste, ki jih moramo plužiti toliko časa, dokler nam ne odpovedo normalna sredstva za pluženje; to so železni avtomobilski plugi in plugi s konjsko vprego. In v zadnjem redu so ceste, ki jih ne plužimo in so ob prvem snegu zaprte. To sta cesti Erika—Višč in stara ljubeljska cesta.«

»Morda še nekaj besed, kako bo letos s soljenjem?«

»Sol tako nam kot vozniškom motornih vozil povroča precej težav in včasih celo vročo kri. Prav dobro sem razumel odbornika kranjske občinske skupščine na zadnji seji, ko se je pritoževal zaradi soljenja cest. Toda kaj? Sol je zdaj edino sredstvo, s katerim lahko cesto dokaj hitro očistimo, preganjam z njo poledico oziroma ceste

tudi osušimo. Zal pa je to sredstvo precej drag. Trideset milijonov S din moramo v eni sezoni odšteti zanko. V zimski sezoni imamo za okrog 500 kilometrov cest na Gorenjskem, ki jih moramo vzdrževati, na voljo pa le 160 milijonov starih dinarjev. To je vsekakor premalo. Zato bomo morali letos narediti neki tih sporazum med našimi sredstvi in vozniki motornih vozil. Nedvomno bomo tistim, ki ne marajo soli, ustregli. Solili bomo le ceste prvega reda in nekatere važnejše odseke cest II. in III. reda. Vse druge pa bomo posipali s peskom in jim pustili trdno snežno prevleko do spomladis.«

»To pomeni, da bo na nekaterih cestnih odsekih letos potrebna večja previdnost kot lani?«

»Prav gotovo. Pri tem pa bi rad opozoril na dvoje.«

Vozniki naj z vso resnostjo upoštevajo navodila ustreznih služb o zimski opremi. In drugo: Cest ne posipamo s soljo še pred poledico, (žal imamo soli premalo), mareč jih posipamo šele potem, ko nas o poledici obvestijo.«

Nazadnje pa smo direktorja še poprosili, kaj meni o morebitnih pritožbah zaradi vzdrževanja cest. Dejal je, da si bodo prizadevali, da bille ceste med letošnjo zimo čimboljše.

»Sicer pa vas vabim, da greste z nami skupaj v akcijo, kadar imamo pri nas tako imenovano izredno stanje in mora biti trideset šoferjev z vso opremo na terenu toliko časa, dokler niso očiščene vse glavne ceste oziroma dokler ne preneha snežiti.«

A. Z. — J. K.

Vsebina in pedročje dela socialnega delavca

V vsaki družbi, tudi socijalistični, je polno nasprotij, ki ustvarjajo razne konfliktné situacije, le-te pa povzročajo celo vrsto socialnih problemov. Razvoj industrije, modernizacija in mehanizacija omogočata ljudem boljše delovne in življenjske pogoje, ob tem pa se spreminja tudi način življenja ljudi. Z zaposlitvijo žene so se začeli spremenjati odnosi med moškim in žensko, večji dohodek omogoča ljudem boljše in brezkrbnejše življenje, ljudem ostaja vse več časa za zabavo in rekreacijo itd. To so brez dvoma zelo pozitivni elementi razvoja družbe, ki se kažejo tudi pri nas.

Poleg navedenih pozitivnih elementov pa razvoj industrije in spremenjeni odnosi med ljudmi povzročajo vrsto konfliktnih situacij, zaradi katerih se ustvarjajo razni socialni problemi. Vsako leto je več razvez, v porastu so izven zakona rojeni otroci, alkoholizem je dobil že vznemirljiv obseg, konflikti med starši in otroci je vsak dan več, in to predvsem zaradi različnih pogledov na današnji čas. V porastu so živčna obolenja, na pohodu je mladinska delinkvenca, prostitucija in delomrništvo, poglab-

Ijajo se razlike med bogatimi in revnimi itd. To je seveda zelo majhen drobec aktualnih negativnih pojavov v naši družbi.

Socialne probleme povzročajo različni objektivni in subjektivni faktorji. Kot objektivni faktor, ki lahko povzroči težak socialni problem naj navedem družino, kateri je iznenada umrl oče. Ker mati ni bila zaposlena, otroci pa še niso materialno preskrbjeni, iznenada nastane problem, kje dobiti denar za normalno prezivljanje družine. V tem primeru družina ni več kriva, če je pri njih nastal določen socialni problem.

Kot subjektivni faktor, zaradi katerega je nastal določen socialni problem pa zoper vzemimo družino z več nepreskrbljenimi otroki. Mati je nezaposlena, oče kot delavec še kar dobro zasuži, vendar je alkoholik. Namesto, da bi skrbel za svojo družino, večino denarja zapije. Tudi v tem primeru so otroci in mati nepreskrbljeni, omenjeni socialni problem pa je nastal zaradi subjektivnega faktorja — alkoholizma očeta.

Socialne probleme delimo v več skupin:

• materialnega značaja, ki so zajeti z našo zakonodajo (razne priznavalnine);

• materialnega značaja, ki niso zajeti z našo zakonodajo, ampak se rešujejo z dajanjem običajnih oblik varstva in pomoči (razne socialne podpore);

• nematerialnega značaja, ki jih zaradi posebnosti in različnosti ne moremo zajeti z ukrepil socialne politike (obravnavanje neurejenih družinskih razmer, alkoholikov, delomrznežev, mladinske delinkvence, osebnostno motenih ljudi itd.);

• mešani socialni problemi, pri katerih se prepletajo elementi stisk in težav materialnega in nematerialnega značaja (matere samohranilke — priznanje očetovstva in urejanje prezivnine za otroke).

Ljudje potrebujejo družbeno pomoč pri svojih problemih:

• ker ne poznajo svojih pravic in dolžnosti;

• ker ne razumejo svojih pravic in dolžnosti;

• nočejo osvojiti zahteve družbe;

• niso zmožni, da bi urednili svoje pravice in dolžnosti;

• jim okolje preprečuje, da bi realizirali svoje pravice in dolžnosti.

Cilj dela socialnega delavca je pritegniti k delu za rešitev problema prizadetega delavca in njegovo okolje ter vključiti družbene organe, ki razpolagajo z možnostmi in sredstvi za rešitev problema. Za doseganje omenjenega cilja izbira socialni delavec ustrezajoče metode dela, pri tem prečuje prizadeto osebnost in njegovo okolje, ugotavlja in razčlenjuje problem, išče vzroke, svetuje, pomaga in spremlja aktivnost prizadete osebe pri reševanju njenih problematike.

Področje dela socialnega delavca je zelo široko, saj so socialni delavci zaposleni v gospodarskih organizacijah, centrih za socialno delo, na šolah, sodiščih, kazensko-popoljševalnih zavodih, zavodih za socialno zavarovanje, domovih za stare, bolnicah, zdravstvenih zavodih itd. Področje dela v omenjenih ustanovah se bistveno ne razlikuje, cilj pa je v vseh primerih isti: pomagati ljudem, ki so pomoči potrebeni.

V zadnjih letih se socialno delo vse bolj uveljavlja tudi v gospodarskih organizacijah. Z uporabo novih strojev, moderno tehnologijo in organizacijo dela se je zelo povečala produktivnost dela. Vsa modernizacija in mehanizaci-

ja pa bi bila brez pomena, če ne bi imeli na razpolago sposobnih delavcev. Delavec pa ni stroj, zato ni vseeno, kako delavci živijo, kako se hrani, kakšne imajo stanovanjske razmere, kakšno je njihovo zdravstveno stanje, kako se razumejo s sodelavci in predstojniki, kako imajo urejene družinske razmere, kakšne imajo delovne pogoje, kako izkorističajo svoj prosti čas itd. To pa so področja dela, ki jih v podjetjih obravnavajo socialni delavci.

Ce hočemo, da se bo povečala produktivnost dela, moramo nuditi delavcem take življenjske in delovne pogoje, da bodo s čimmanjšimi napori dosegli najboljše rezultate. Izkušnje pa kažejo, da se z intenzivnostjo dela povečujejo tudi neugodni faktorji, ki negativno vplivajo na delavce. Tu imam predvsem v mislih povečanje živčnih obolenj, invalidnosti zaradi raznih poklicnih bolezni, povečanje uživanja tablet proti glavobolu in raznih poživil, ki v končni fazi vplivajo na živčni sistem delavca.

V prihodnje se bo moralno socialno delo v podjetjih še bolj krepiti, ker hiter tempo razvoja in večja intenzivnost dela vplivata na zdravstveno stanje delavcev ter njihovo razpoloženje.

F. D.

Pregrešne železarske misli

»Če si z ljudmi, ne moreš zgrešiti,« pravi danes takratni župan »marksistične« občine Koroška Bela tov. Većelj Perko

Že v keltski dobi je tam cvetelo železarstvo. Leta 1752 je že bil tam plavž in dve topilnici. Že takrat je bilo zapošlenih 250 delavcev. Ob teh delavcih, proletarcih, pa je živel 250 družin vezanih z življenjem na rudo izpod Stola in okolice, odvisnih od zaslužka, osvobojenih tlačanske miselnosti, prepricanih, da je le delo, ki daje kruh. In okrog takih, že takrat »pregrešnih« in kaznivih misli, se je širila samozavest, vera v lastno moč, prikrita, tiha mržnja do izkoriščevalcev.

Taka je zgodovina. Zato tamkajšnji železarji in z njimi vsi drugi niso klonili tudi v najmodernejsih oblikah razrednih nasprotij. Izrazito se je to pokazalo v stavki že leta 1904. Na volitvah leta 1907 pa so oblastniki že postali pozornejši nad močjo delavcev v njihovi socialno-demokratski stranki. Kljub temu so že čez štiri leta delavci dobili na volitvah tretjino odbornikov. Zlasti pa so te zgodovinske tradicije prisile na dan v vročem političnem vremenu po prvi svetovni vojni pod vplivi Oktobra. Niso se dalji zavesti v strankarske vode. Samo delavske proletarske vrste so imele zaupanje. Tako je znani, sedaj že pokojni Janez Mlakar, takratni politični organizator na Jesenicah in okolici v svojem prispevku za list Ujedinjenje marca 1920 med drugim zapisal: »Tovariši z Javornika so bili nepopustljivi in zahtevali, naj že vendar pretrgamo z II. internacionalom...«

In res je bilo tako. Že na volitvah v ustavodajno skupščino kraljevine Jugoslavije leta 1920 so komunisti dobili 62 odstotkov glasov. Pri prvih občinskih volitvah 1921 leta pa so bili ena izmed 4 občin na območju vse današnje Slovenije, kjer so komunisti slavili zmago. To je bilo znova na volitvah leta 1924., leta 1927., leta 1933 in leta 1936. Seveda že po zloglasni Obznani oblastniki niso priznali volitev. Namesto izvoljenih odbornikov so volile vedno imeli le od zgoraj postavljene komisarje. To zlasti na najgovornejšem mestu — za župana.

ZADNJA BITKA

Najznačilnejše so bile občinske volitve 6. decembra 1936. leta. Politične zaostrirete med delavsko naprednimi množicami in vladajočimi strankarskimi, fašističnimi režimi so dosegli svoj vrhunc. Komunistična stranka je bila v strogi ilegalni — prepovedana in peganjana. Zato so tamkajšnji komunisti načrtno delovali v sklopu dovoljene stranke »Slovensko delavske ljudstvo«.

Boj se je začel že več mesecov prej. Pravzaprav že s celotedensko stavko pred letom dni, ob kateri se je pokazalo, da ljudje niso imeli zaupanja v režimske stranke. Zlasti ne delavci. Banska uprava je v tem že zaslutila, da kljub vsem grožnjem obstaja nevarnost, da bodo socialisti na volitvah znova dobili večino. Da bi ljudem dokazali, kako nepošteni so njihovi socialistični odborniki, so poslali na občino strogo revizijo. Polnih dvajset dni je premetovala arhive, pregledovala spise, zlasti okrog finančnega poslovanja. Morali so in tudi našli »dlačko v jajcu« in 6 odbornikov obtožili nepoštenosti. Začela se je pravda za oslovo senca. Na srečo pa niso uspeli podkupiti sodišča v Zagrebu in na dokončni razpravi so bili vsi oproščeni. To pa je napolnilo med občani še globlji vit. Občina, ki je bila »vsota v rokah marksistov«, kot je to takrat pisal jeseninski režimski list Na mejah, je po neuspeli reviziji in sodnih razpravah dobila še večje zaupanje med preprostimi ljudmi. V upanju, da bo vse šlo skozi sodišča po naročilu, je bančna uprava že kar vnaprej z odločbo razrešila 10 nezačlenjenih odbornikov in članov občinske uprave. To pa seveda v regularnem pravnem postopku ni bilo priznano.

To je bila le ena izmed dobljenih bitk komunistov. Na tih je strnila vrste poštih občanov. Toda iz utrde oblasti je bilo nanje naprjenih še več puščic. Zavedali so se tega. Zato so prek svoje dovoljene stranke »Slovenskega delavskega ljudstva« skušali pridobiti še nacionaliste in krščanske socialiste. V nasprotnem taboru pa je bila Jugoslovanska radikalna zajednica (JRZ), Jugoslovanska nacionalna stranka (JNS), a kot najvpivljensha pa Kranjska industrijska družba (KID), ki je prek železarne rezala kruh vsej okolici in zato imela največ besede.

PROTI KAPITALU IN RAZKOSJU

Komunisti so sli v volilni boju zelo odkrito. Sestavili so svoj program in z letakom obvestili javnost. Cenzura je seveda črtala naiboli izrazite točke. Tako je izpadlo besedilo o slovenskem nacionalnem vprašanju in druge. Kljub temu je bil ta program vabljen za množice, bližu teženj slhernega poštenega občana. Tako so v točki 9 napovedali znižanje davčnih doklad oziroma spremembe v tem, da se davkoplăcavalci obremenjujejo s razmerno po gospodarski

moci. Posredne davčine, predvsem trošarine, naj ne obremenjujejo gospodarsko šibkih, temveč ekonomsko močne, to je zlasti kapital in razkošje.

Oblastniki so se zbalili. Zaman so komunisti prosili za dovoljenje za predvolilne sestanke. Niso jih dovolili. Toda na volitvah so vseeno zmagali. Od predvidenih 421 glasov so jih dobili kar 1088. Nosilec kandidatne liste je bil večletni delavski zaupnik komunist Venceslav Perko. Ta je postal tudi župan. Čeprav je bil razmeroma mlad — 30 let in se je celo sam počutil nezrelega za ta položaj. »Zlasti, ker sem večelj, da mi bodo nagajali vsi oblastniki, kot še danes pravi. Prav tako se je s težavo odločil za ta korak, ker je bil pravkar prav tako ponalogni partije, prevzel odgovorno mesto v naprednih sindikatih na Jesenicah in nimal razočarati delavcev. Toda bil je član partije. In kot tak se ni smel odreči njenih navodil in potreb.

ZNIŽANJE DAVKOV IN KONEC V BILECI

Tako je njihova »marksistična« občina znova zaorala ledino, čeprav so se zavedali, da bodo tako ali tako doživeli podoben konec kot do takrat vsi izvoljeni odborniki po vsakih volitvah. Prav v tej zavesti, v taki pripravljenosti so bili še bolj odločni, nepopustljivi s svojim programom. Značilna je bila akcija z anketo o javnih delih, med katerimi je bila gradnja nove šole, pokopalnišča, regulacija Save, stanovanja in druga dela, ki so najbolj težila občane. Znatno so povečali trošarino električnega toka za industrijo (KID), kar naj bi občini dalo nič manj kot 232.400 dinarjev letno. Z druge strani pa so močno znižali dajatve poprečnih občanov. Tako so na primer znižali povšalno trošarino za vodo družinam od 96 na 20 din mesečno, za samce od 72 na 10 dinarjev in podobno. Kljub temu so si zagotovili sredstva za izvedbo postavljenega načrta.

Mogotci iz železarne so dvignili hrup, hujškali svoje delavce in uslužbence proti tej občini in se pritožili na bansko upravo. Leta ni potrdila proračuna, ga zavlačevala in nazadnje črtala po svoje.

Vlekli so se spori, tožbe, izzivanja in iskanja kakršnih koli prekrškov ali nezakonitosti »marksistične« občine. Tudi gumijevke so švigale. Ko so na primer na policiji hudo pretepli tri delavce, pristaše te občine, in so le-ti

z zdravniškimi potrdili vložili tožbo, so jih zaradi pomikanja pričelo celo obsodili za klevetanje državnih organov.

Župan Perko pa je bil osrednjega tarča. Hišne preiskave, revizije na občini, vložili v njegovo pisalo mizo, zasliševanja in aretacije, vse to je bila vsakodnevna praksa. Perko, kot pravi komunist, s čutom odgovornosti do svojih volivev in s čisto vestjo pa je trmasto vztrajal na svojem mestu. Večkrat so zadeve prišle pred sodišča od Jesenic, Ljubljane, Celja do Zagreba. In v takih, kolikor toliko legalnih, zakonitih prizorišč oblastniki niso mogli nič brez dokazov. In ko po tolikih posegih niso mogli do živega, so se lotili druge poti. V imenu zakona o zaščiti države so 7. februarja 1940 aretrirali Perka in odbornika Kralja ter ju odveli v Bičevo. Zaman so bile pritožbe. Železarska »pregrešna misel« o svobodi je bila potoptana. Na srečo zadnjič. Z letom 1941 pa je na Koroški Beli, na Jesenicah in povsod zahvalil nov veter.

Sicer pa: »Če si z ljudmi, ne moreš zgrešiti,« je po tolikih letih dejal Perko, ko smo ga obiskali v Ljubljani, kjer je še vedno na odgovornem političnem delu.

K. Makuc

CESTNO PODJETJE V KRANJU

objavlja prodajo

osebnega avtomobila

AUDI 72, leta izdelave 1965, v voznem stanju.

Prodaja bo na podlagi ponudb, ki naj jih interesenti vložijo pri podjetju do 25. t. m. Ponudba mora vsebovati ponujeno ceno in rok ter način plačila. Ogled vozila je možen vsak dan med 6. in 8. uro zjutraj.

SODELJUJE V DOBRODELNI AKCIJI ZA REHABILITACIJO IN ZAPOSLOVANJE SLEPIH

TEKOČI RAČUN:
CENTER SLEPIH 5151-740-204

Krčevita stanja ali tetanje domaćih živali

(Nadaljevanje)

Teleta zbole za tetanje najčešće pri treh mesecih starosti, če se krmijo izključno z mlekom, kar privede do hipokalcemije ali pa do hipo-magniezije. Boleszeni znaki so v obeh primerih enaki.

Podobno zbole tudi sesna teleta, če so njihove matere neustrezeno krmiljene. V začetku so teleta trda v nogah in plašna ter se pod vplivom zunanjih dražljajev utegnejo mišični trzljaji stopnjevati v hude krče. Živali se zvali po tleh, veslajo z nogami, se potijo in sopejo. Napad traja lahko nekaj minut do nekaj ur, veliko telet pa pogine že pri prvem napadu.

Breje svinje so posebno občutljive kratek čas pred prisiljivo in po njej (porodna ekklampsija). Do bolezni (hipokalcemija) privede neprimerna nega in prehrana plemenkih svinj, krče pa izzovejo razni zunanji dražljaji, npr. trušč. Živali se zrušijo, težko dihajo in krčevito žvečijo, pogini pa so možni že tekom napada ali pa po njem. Podobno kot teleta lahko zbole tudi pujski.

Tetanje moramo preprečevati z ustreznim krmiljenjem, zdravljenje pa prepustimo živilozdravniku, ki ga je treba poklicati čimprej, kajti pozna pomoč je običajno zmanjšano. Naj velja pravilo, da je žival zdraviti na mestu (pašnik, hlev), treba pa jo je zavarovati pred meteoreološkimi vplivi (mrz, veter, dež, sonce). Vzemirjanje živali ima lahko najhujše posledice. Tetanje goveda preprečujemo z dvema postopkoma:

- Travnik je treba gnojiti tudi z magniezijevimi gnojili, predvsem intenzivno izkoriscane travnike in pa tiste, ki so sicer siromašni na magnieziju. Dobro je predhodno določiti v zemlji količino magniezija, nakar lahko primerno ukrepamo. Pri milejšem pomanjkanju je ustrezeno gnojilo Thomasova žinstra, ki ima 1–5% magniezijevega oksida. Pri težjih primerih, predvsem na kislih tleh, pa je gnojiti z močnejšimi gnojili, npr. z dolomitskim apnencem, ki ima 22% magniezijevega oksida.

- Zivalim je treba pokladati magniezijeve soli 10 dni pred izgonom na pašo in še dobrih 20 dni na paši (50 g magniezijevega oksida ali pa 100 g magniezijevega karbonata po živali na dan). Dodamo jih lahko rudinski mešanici, močnemu krmilju ali pa k silazi. Živali naj se privadijo na pašo postopoma. Mineralne mešanice, ki jih dajemo brejim živalim in živalim v laktaciji, ter živalim pred predvidenim transportom, je ojačati z dodatkom magniezijevih soli. Pri prehrani se je izogibati naglih sprememb in ne pretiravati z močnjimi beljakovinskimi krmami, kot so npr. bujna mlada trava, pesno perje, zelena žita ipd.

Pravim tetanjem so podobno tudi nekatera krčevita stanja, ki jim ne botruje pomajkanje kalcija in magniezija. Pri živalih, ki so močno invadirane z glistami (askaridoza), so krči posledica delovanja strupa, ki ga izločajo zajedavci. Omenimo naj še krčevita stanja, ki imajo izvor v obolenih parkljih, predvsem v nehigiencičnih stajah. Pri krčevitih stanjih je treba izključiti vsak sum na tetanus, botulizem in stekline.

A. Zalar

dr. S. Bavdek

Kmetijski nasveti

Prevetrovanje krme

Clovek poskuša vse mogoče načine, kako bi s kar najmanjšimi stroški pridelal dobro osnovno krmo za zimo in pri tem imel kar najmanjšo izgubo hraničnih snovi. Načinom, kako bi se izognili najenostavnnejšemu, pa zato tudi najbolj razsipnemu spravilu — sušenju na tleh, se je pridružilo še prevetrovanje krme, kar so uvedli tudi že na prvih zasebnih kmetijah pri nas.

• S prevetrovanjem sušiti krmo pomeni, napol suho klapo (s polovico vlage) dosušiti s pomočjo zračnih tokov, ki jih delajo močni ventilatorji v posebnih, za ta namen pripravljenih prostorih. Kot je to preprosto povedano, tako spravilo s prevetrovanjem zahteva veliko znanja, izkušenj in vestnosti. Praktični zgledi učijo, da so prav zaradi tega zelo velike razlike v uspehih.

V svetu, pa tudi pri nas, izdelujejo več različnih prevetrovalnih naprav, osnovni namen vseh pa je: čim bolj enakomereno razporediti zrak, ki dosuši seno. Kdor namerava na ta način spravljati seno in biti tako mnogo manj odvisen od muhastega vremena, naj se prej temeljito seznaniti z možnostmi, sicer se lahko pripeti, da mu bo žal izdatkov. Prav stroški so tisto, kar zna zagreniti veslige do novosti.

• Pri dosuševanju krme lahko samo enakomerna in primerna višina sloja krme ter pravilno razvrščeni zračniki zagotovijo, da bo seno enakomerno posušeno in brez plesničnih gnez, ki kvarijo okus in hranično vrednost. Prednost prezračevanja, ohranitev drobnih delcev rastlin se izkaže le, če kosimo mlađo travo. Napak je dosuševati seno, ki ga je že napravil.

Kakorkoli: dosuševanje sena je način spravila, ki ga je potrebno še izpopolniti z novimi teoretičnimi izsledki in praktičnimi izkušnjami. V kmetijstvu je pogosto tako, da se različni sodobni postopki, ki dajejo odlične tehnološke rezultate, sproznamo, ki pozna samo številke.

Inž. M. L.

Sprašujemo
direktorja delavske univerze Kranj tov. Pavleta Bažija

»Znano je, da je delavska univerza Kranj v šolskem letu 1969/70 nameravala odpreti posebni oddelki Kmetijskega izobraževalnega centra iz Sentjurja pri Celju za poklic kmetovalca. Razpis je bil končan 20. novembra. Pozejte nam prosim, kakšen je bil odziv nanj?

»Res je. Za ustanovitev posebnega oddelka za poklic kmetovalca smo se odločili na podlagi razprav na zborih volilcev v kranjskih občini in razprav na seji občinske skupščine, ki so kazale, da se je zanimanje za kmetijsko izobraževanje v občini povečalo. Oddelek smo nameravali odpreti sodelovanjem občinske skupščine in kmetijskih zadrug. S skupščini finančiranjem bi močno zmanjšali stroške šolanja, saj bi slušatelji za 5 mesecov plačali le 20 starih tisočakov.

Kljub različnim oblikam obvezovanja, s katerimi smo hkrati skušali zainteresirati

posameznike, da si v zimskih mesecih v dveh letih pridobijo poklic kmetovalca, pa se je na razpis prijavilo le 18 kandidatorov. Zato oddelka letos nismo mogli odpreti. Oddelek bi namreč lahko odprli, če bi se prijavilo vsaj 25 kandidatorov; takšen je bil namreč pogoj Kmetijskega izobraževalnega centra.

Vendar pa s pripravami za kmetijsko izobraževanje ne bomo nehalni. Učni programi so namreč končani in prilagojeni kmetijskim razmeram na Gorenjskem. Zato bomo takšen oddelok skušali odpreti v šolskem letu 1970/71. Da pa na področju izobraževanja v kranjski občini v tej izobraževalni sezoni ne bi nastala prevelika vrzel, bomo v zimskih mesecih pripravili ciklus predavanj v krajih, kjer bo zanje zanimanje. Tako so za ta predavanja že izrazili željo kmetovalci na področju Zabavice.

A. Zalar

Družbena podjetja, zasebni sektor, strokovni delavec!

ELEKTROTEHNIČKO PODJETJE je ob letni inventuri ugotovilo precej raznih viškov — elektroinstalacijskega materiala, rezervnih delov za elektrogospodarske aparate proizvajalcev: EM Maribor, Kontakt Zagreb, Rapid Beograd, Standard Beograd. Da bi te viške v zalogi zmanjšali na minimum, smo pripravljeni znižati ceno do 50 %.

V zalogi pa imamo zaradi ukinitive finomehaničnega oddelka tudi rezervne dele za pisarniške stroje: tops, Zagreb ter še nekaterih drugih proizvajalcev. Na stare — ugodne cene dajemo še do 60 % popusta.

VSEK DAN LAJKO ISČETE INFORMACIJE V KOMERCIALI GREGORCICEVA 3, TELEFON STEV. 21-264, 21-265, 22-197 ALI SE OSEBNO LAJKO OGLEDATE MATERIAL — DNEVNO OD 12. DO 14. URE.

Tomaž Moschitz

zlatarna — urarna

Tarvisio — Trbiž

VIA VITTORIO VENETO 12

(300 m od tržnice)

Na zalogi imamo švicarske ure,

NEVOIS

po tovarniški ceni, zlato za zobe in ostali izdelki iz zlata. Zagotovljena kakovost. Priporočamo se.

Hotel na Smarjetni gori

želite silvestrovati

Ples vsako soboto in nedeljo ter med novoletnimi prazniki to je od 31. 12. do 4. januarja 1970

na Smarjetni gori — 643 metrov

Igra ansambel radia Trbiž
Cesta plužena in vzdrževana!
Prijave sprejema PGP Krvavec,
Kranj, Koroška 21, telefon 21-493

ZLATNINA,
SREBRNINA,
DRAGULJI,
URE
IN SPORTNI
POKALI

v priznanih
strokovnih
trgovinah

Georg Pirker

Ze petdeset let v Trbižu — prodajalni v Zgornjem in Spodnjem Trbižu. Govorimo nemško, italijansko in slovensko. Dinarje vam obračunamo po najboljšem dnevnom tečaju.

Kino**Kranj CENTER**

17. decembra amer. barv. VV film UGANI, KDO PRIDE NA VECERO ob 16., 18. in 20. uri

18. decembra amer. barv. VV film UGANI, KDO PRIDE NA VECERO ob 16., 18. in 20. uri

19. decembra amer. barv. CS film STARI GANGSTER ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

17. decembra amer. barv. film CENA MASCEVANJA ob 16., 18. in 20. uri

18. decembra amer. barv. film CENA MASCEVANJA ob 16., 18. in 20. uri

19. decembra amer. barv. VV film UGANI, KDO PRIDE NA VECERO ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

17. decembra amer. barv. CS film RINGO IN NJEGOV ZLATI REVOLVER ob 17.30 in 19.30

18. decembra amer. barv. CS film RINGO IN NJEGOV ZLATI REVOLVER ob 17.30 in 19.30

19. decembra dansi barv. VV film JAZ ZENA, II DEL ob 17.30 in 19.30

Kamnik DOM

19. decembra jugosl. barv. film OSEKA ob 17.30 in 19.30

Jesenice RADIO
17. decembra švedski film JAZ ZENA

Prešernovo gledališče v Kranju

ČETRTEK — 18. decembra, ob 19.30 koncert Učiteljskega pevskega zbora Kranj za IZVEN

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tiski Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefon: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, magloglasna in naročniška služba 22-152 — Naročnina: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

18. decembra italij. barv. CS film ŽELEZNI KAPE-TAN

19. decembra franc. barv. CS film PET FANTOV ZA SINGAPUR

Jesenice PLAVZ

17. decembra italij. barv. CS film ŽELEZNI KAPE-TAN

18.—19. decembra ita.-franc. barv. CS film OKOVI GRO-ZE

Zirovnica

17. decembra amer. barv. CS film HLADNOKRVNI KAZNJENEC

Dovje-Mojstrana

18. decembra amer. barv. CS film HLADNOKRVNI KAZNJENEC

Kranjska gora

18. decembra švedski film JAZ, ZENA

Javornik

DELAVSKI DOM
17. decembra italij.-franc. barv. CS film OKOVI GRO-ZE ob 19. uri

Radovljica

17. decembra romun.-zah. nem. CS film VOJNA CARA

TICIJANA ob 18. uri, angl. barv. CS film DALEC IZ PO-NORELE MNOŽICE ob 20. uri

18. decembra slov. barv. film KEKČEVE UKANE ob 17. uri, angl. barv. CS film DALEC IZ PONORELE MNOŽICE ob 20. uri

19. decembra italij.-špan. film ADIO, TEXAS ob 20. uri

Bled

17. decembra italij.-špan. barv. film PET MASCEVAL-CEV ob 17. in 20. uri

18. decembra italij.-špan. barv. film PET MASCEVAL-CEV ob 17. in 20. uri

19. decembra amer.-jugosl. barv. film KLETETEV ZVESTE ZENE ob 17. in 20. uri

Skofja Loka SORA

17. decembra franc.-italij. barv. CS film DVOBOJ po SVETU ob 18. in 20. uri

18. decembra dansi barv. film STRESNIK, ZENE IN SEKS ob 20. uri

19. decembra dansi barv. film STRESNIK, ZENE IN SEKS ob 18. in 20. uri

Obiščite v Beljaku**ESPRESSO-CAFE ROSSILO**

Villach — Beljak, Hauptplatz 19

PRODAJA ČOKOLADE, SLAŠČIC IN ŽGANIH PIJAČ

BAČA
tovarna
volnenih
izdelkov,
Poabrd

nudi

CENJENIM POTROŠNIKOM NA NOVOLETNEM SEJMU V KRANJU OD 16. DO 26. 12. 69. PO SEJEMSKIH CENAH:

KREP ŽORŽET za ženske obleke, KAMGARNE za moške obleke in ženske kostime ter TEZKE KAMGARNE za moške in ženske plašče v modernih barvah in vzorcih, vse izdelano iz čiste runske volne.

IZKORISTITE IZREDNO PRILOŽNOST!

Priporočamo se in

želimo

cenjenim potrošnikom

srečno novo leto

Kultурne vesti

LJUBLJANA — Minuli petek, 12. decembra, so v prostorih Trubarjevega antikvarijata prvič letos podelili nagrade Ivana Cankarja. Nagrade je prejelo 6 avtorjev oziroma recenzentov, katerih dela je posebna strokovna komisija pod vodstvom predsednika Leva Modica ocenila kot najboljša med knjigami, izdanimi leta 1969 pri Cankarjevi založbi. Nagrajenci so: dr. Boris Majer za razpravo Med znanostjo in metafiziko, dr. Marjan Britovšek za delo Revolucionarni idejni preobrat med prvo svetovno vojno, dr. Vladimir Pertot za študijo Ekonomika mednarodne menjave v intervencionizmu, Jože Snoj za študijo Resničnost in nadresničnost v Pasternakovem Doktorju Živagu, Andrej Kirn za recenzijo knjige dr. Borisa Majerja Med znanostjo in metafiziko ter Veno Taufer za recenzijo knjige Vitomila Zupana Sončne lise.

KRANJ — Ob 15-letnici učiteljskega pevskega zabora Stane Zagari bodo njegovi člani jutri, 18. decembra ob 19. uri v Prešernovem gledališču Kranj priredili slavnostni koncert, na katerem nameravajo zapeti 18 slovenskih, koroških, srbskih in dalmatinskih narodnih ter domačih pesmi.

CERKLJE — V kino dvorani v Cerklih je bila minilo nedeljo zvečer zelo uspela kulturno zabavna prireditev z naslovom Venček narodnih, ki jo je organizirala kulturna skupina tovarne Sava iz Kranja in na kateri so nastopili vokalni oktet, folklorna skupina in instrumentalni ansambel tovarne. Stevilni gledalci so bili navdušeni nad izvirnim programom. — an

RADOVLJICA — V soboto, 20. decembra ob 20. uri, bodo v graščinski dvorani odprli razstavo del akademskega slikarja Iva Subica in akademskega kiparja Staneta Jarma. Pred otvoritvijo se bo obiskovalcem predstavil komorni moški pevski zbor A. T. Linhart iz Radovljice, katerega člani so za to priložnost naštudirali več narodnih in umetnih pesmi. Vstopnice je moč dobiti v predprodaji na delavski univerzi Radovljica in uro pred pričetkom v dvorani. Organizator kulturnega dogodka je domača delavska univerza.

Seja IO republiške konference SZDL**Razprava o kulturnih skupnostih**

Na petkovi seji izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije so razpravljali o informaciji o poteku javne razprave o kulturnih skupnostih in o financiranju kulturnih dejavnosti ter o nekaterih vprašanjih informativne dejavnosti republiške konference SZDL Slovenije.

Socialistična zveza je organizirala razpravo v 40 občinah, v drugih občinah pa so razgovori napovedani. Republiški sindikat je organiziral razpravo v osmih središčih v Sloveniji. Vzporedno teče razprava v sindikalnih organizacijah in v zvezah kulturno prosvetnih organizacij.

Po oceni izvršnega odbora se srečujemo z razpravo v ožjih skupinah, nekatere oblike razprave pa kažejo celo zaprtost, kot da vprašanje kulture ni pomembno za javnost. Ponekod kulturo še vedno pojmejo kot stvar kulturnih delavcev, pa so za to razpravo prenesli na občinske slike zvezne kulturno prosvetnih organizacij. Tudi tisk se je premalo angažiral, nasploh pa bi tisk lahko usmeril razpravo na ključna vprašanja s tem, da bi postavljal več odprtih vprašanj naše kulturne dejavnosti.

Izvršni odbor je sklenil, naj se javna razprava nadaljuje. Pomemben je sklep, da se v občinah ustanovijo delovne skupine, ki naj bi pripravile načrt razvojne politike kulture v občini. Izhodišče kulturnega življenja in kulturne politike v občini naj bo občan.

J. Vidic

Mladinska knjiga Kranj

MAISTROV TRG 1

nudi pestro izbiro:
— Igrač, slikaric,
— Okraskov za no-

voletno jelko, voščil-
nic in drugih prakti-
čnih daril.

PRIPOROCAMO SE — OBIŠCITE NAS
NA NOVOLETNEM SEJMU V KRANJU

KRVOSES 15

— Ste vi tudi prosilec za štipendijo?

Cepivo proti raku Se ne tako kmalu

Eden vodilnih ameriških strokovnjakov za zdravljenje raka dr. Donald Morton je izjavil, da bi učnili pripraviti cepivo proti raku v petih do desetih letih, če bodo pri sedanjih raziskavah o zvezi med virusi in nekaterimi vrstami raka prišli do novih odkritij. Lahko pa bo minilo še deset let, tako meni dr. Marton, preden bodo ugotovili, ali je cepivo uspešno.

Koliko časa lahko gladujemo?

Brez vode zdrži človeško telo le nekaj dni, medtem ko lahko gladujemo, to je dokazano, od 50 do 90 dni.

Prvi glasnik gladovanja zaradi zdravljenja je bil ameriški zdravnik Turner, ki je pred 95 leti javno stradal 42 dni in pri tem izgubil 16 kilogramov. Italijan Succi je pod strokovnim nadzorom stradal nič manj kot osemdesetkrat po 30 do 40 dni, pil pa je samo po malo kisle vode. V dneh ko ni pil ničesar, je izgubil po pol kilograma telesne teže. Če pa je pil vodo, je izgubil na teži le 300 gramov. Succi je gladoval le zato, da bi postal slaven, vendar pa je postal slaven le njegov liker, s katerim se je tolažil kasneje.

Iz protesta pa je gladovalo mnogo znanih mož, med njimi Ghandi. Tragična pa je bila usoda velikega narodnjaka župana Korka, ki so ga Angleži leta 1920 zapri. Mož je odklanjal sleherno hrano in je po 75 dneh gladovanja umrl.

Italijani in prazniki

Američani imajo samo sedem prazničnih dni v letu, to pomeni, da takrat ne delajo. Prav toliko prazničnih dni imajo Nizozemci. Francozi in Belgiji praznujejo deset dni, Nemci dvanaest in Britanci trinajst.

Rekorderji pa so Italijani. V tej katoliški deželi, kjer je vpliv cerkve še zelo močan, praznujejo 16 dni v letu.

Negostoljubna Švica

Ce bo švicarska vlada sprejela tako imenovani plan Schwarzenbach, se bo moral iz Švica izseliti vsak tretji tujec. Po tem načrtu, za katerega naj bi se odločili na referendumu naslednje leto, naj bi v tej deželi ne bilo več kot 10 odstotkov tujcev. Sedanje število je nekoliko večje — tujcev je okoli 15 odstotkov. Izjema bi bila samo Ženeva, ki bi zaradi svojega mednarodnega značaja imela pravico na 25 odstotkov tujcev. Vlada sicer ne odobrava tega načrta, ker bi si z njim napravili preveliko gospodarsko škodo. Vendar pa je ista vlada že sprejela ukrepe, ki pa pomenijo prav isto kot prej omenjeni načrt. Delodajalec morajo zmanjšati število zaposlenih tujcev za okoli 20 odstotkov glede na stanje v letu 1965. Vsako leto se izseli iz države okoli 80.000 delavcev, dovoljenje za naselitev pa naj bi dobila le polovica, to je 40.000 tujcev.

Umetni kaviar

Sovjetskim kemikom je uspelo izdelati umetni kaviar, ki se po videzu, vonju in okusu skoraj ne loči od pravega. Izdelovali ga bodo industrijsko, vendar pa še ni znano ali bo cenejši od presneto dragega »pravega«.

Rešitev sobotne križanke

1. AKTIVA, 7. KORPUS, 13. GREGORČIČ JOZE, 15. RIOM,
16. NIT, 17. ARIJ, 18. VLAKOCAZ, 21. ETE, 22. MO, 23. NO,
24. EL, 26. KM, 27. AJD, 29. DOBOVINA, 34. GRIF, 36. VAT,
37. SARK, 39. DOKUMENTACIJA, 42. AGAJAN, 43. ALANIN.

»Ali se vam zdi mogoče, Mr. Mason, da bi ti... ti izsiljevalci postali nezaupljivi, ko sem se pojavila Jaz? Ali mislite, da so nadzorovali bungafo? Saj so pač vedeli, kdo sem.«

»Ne bi hotel postavljati domnev, dokler nimam v rokah nadaljnji dokazov. Prosim, pojrite sedaj v Drakovo pisarno, dajte si vzeti tam prstne odtise in oddajte tiste, ki ste jih prinesli s seboj. Recite Pavlu Drakeju, naj njegovi strokovnjaki izločijo vase, ostale pa naj prinesejmo meni.«

»Kaj pa naj storim nato?«

»Najbolje bo, če danes ne greste v pisarno.«

»Toda Mr. Bedford me bo potreboval, Danes je dan, ko...«

»Danes bo prišla v njegovo pisarno policija in zastavila prva vprašanja. Na čudite se preveč, če bodo s seboj prinesli lastnika motela.«

»Cemu pa naj bi policija to storila?«

»Da bi ju soočili. Vi pa bi zadevo še bolj zapletli, če bi sedeli za pisalno mizo in bivši lastnik motela spoznal kot stanovalko bungalova 12.«

»Res je. Prav imate!« je prestrašeno vzkliknila.

»Pokljčite zdaj Mr. Bedforda, vendar mu nikar ne povojte, da ste se peljali nazaj v bungalow in tam jemali prstne odtise. Sporočite mu samo, da ste bili skoraj vso noč pokonči in da se menjali zelo neprimerno, če bi šli danes v pisarno. Dalje mu recite, da bo v teku dopoldneva dobil najbrž obisk nekaj policijskih uradnikov. Ce ga bodo spraševali le za potovanje čeke, naj jim odgovori, da je to poslovna zadeva in da jim zato ne more dati nobenih pojasnil. Ce bi pa potem poskušali ujeti ga in mu na podlagi njegovih prstnih odtisov skušali dekazati, da je on tisti, ki je vozil najeti voz, ali da je tisti, ki je bil v bungalovu 15–16, ali pa če bi prinešli s seboj lastnika motela in bi ga ta spoznal, naj se jim nikar ne da ugnati v kozli rog in kar-koli priznati. Oskrbite mu nadomestno tajnico, ter il naročite, naj takrat naloži Drakeja ali mene, kakor hitro bi se v Bedfordovi pisarni pojavil kdo, ki bi prišel od policije. Razumete?«

Pogledala mu je v oči: »Mr. Mason, prosim, verjamete mi... naj bi bilo karkoli, vse bi storila za svinega Žafa, da bi mu prihranila žalost in skrb.«

»Veseli me sicer, kar ste rekli, vendar se skriva v tem tudi določena nevarnost.«

»Kako mislite to?«

»Ce gre za izsiljevanje, bi utegnila policija priti na misel, da ste iskali sredstva in pota, kako spraviti izsiljevalca izpod nog.«

»Oh, nikdar mi ne bi šinilo kaj takega v glavo. Je vzkliknila razburjeno.«

»Vam morda ne, ne smete pa pozabiti, da imamo opraviti s policijo.«

»Ali se vam ne zdi mogoče, Mr. Mason, da je umoril Denhamo njegov sokrivec?« Omenjal je nekoga, ki se imenuje Delbert. Ta Delbert je bil gonična sila.«

»To je seveda mogoče.«

»Skoro prepričan sem, da je storil to on.«

Mason jo je trenutek pazljivo opazoval: »Zakaj?«

»Videte, vedno sem se zanimala za kriminalne zadeve in za delo detektivov in pozrla sem kopico magazinov, ki priobčujejo take primere. Ena takih objav me je napolnila na to, da sem sodelovala pri pismenem tečaju za detektive.«

Mason se je ozrl v Dello Street. »No, pa?«

»Stara stvar je, da zločinci niso voljni deliti mastnega plena. Če med tremi enega umorijo, ostaneta za delitev le še dva. In če od teh dveh izdihne še eden, vtakne preživel vse v svoj žep.«

»Čakajte malo!« je dejal Mason, »tega najbrž niste brali v kakem avtentičnem dejanskem poročilu. To, kar priovedujete, je bolj podobno kakemu odrskemu delu, filmu ali televizijski detektivki. Mnogo je avtorjev, ki se kaj radi lotevajo rešitve zapleta na ta način, da se roparji med seboj pobijajo in se tako skrči število tistih, med katerimi naj se plen deli. Pri šaljivih listih je to celo zelo priljubljena zvijača. Od-kod imate to zgodbo? Iz katerega magazina ste si jo izposodili?«

»Tega ne vem več. Zdi se mi pa, da sem jo res brala v nekem šaljivem listu. Vsekakor pa sem za delo detektivov zelo navdušena. Berem o tem vsem, kar mi pride pod roke, ogledam si vsak kriminalni film. To je pač moj konjiček.«

»Toda tu ne gre za kakršnekoli sokrivenec, temveč za to, da bodo obložili umora Mr. Bedforda. Ejojm se, da moramo s tem računati neizbežno.«

»Razumem. Vendar, pa pravkar preudarjam, Mr. Mason, ali ne bi prebrisan zagovornik, mogel tako ravnat z dokaznim materialom, da bi obremenil Denhamovega pojedala Delberta in bi tako odpadlo ali se vsaj zmanjšalo sumnjenje Mr. Bedforda?«

»Prebrisan zagovornik si ne bo opelkal prstov s tako knšo.«

»Seveda, saj imate čisto prav. Ukvartjam se pač preveč s kriminalnimi stvarmi. Toda, to je temu, ki me navdušuje. Zdaj pa je čas, da premislim, Mr. Mason.«

»Da, pojrite domov in rečete, da ste bolni. Ne pozabite pa, oglašite se splošno

pri Drakeju in si dati odvzetki prstne odtise!«

»Ne, na to prav gotovo ne bom pozabil.«

Ko je bila zunaj, je Della Street pogledala Masona. »Kakšne ideje se motajo temu dekletu po glavi?!«

»Da bi le ne napravila kakne neumnosti!«

»Če bi poskušala obremeniti Delberta s kakim ponarejenim dokaznim materialom — ali pa očrnili koga drugega — mora biti preklicano previdna. Dober kriminalni uradnik ima za take manipulacije zelo oster nos. Deset kilometrov daleč voha proti vetrnu.«

»Pa recimo, šef, da je kaj podobnega že poskušala in bi policija to izvohala. Potem bodo prav gotovo mislili, da za tem tičite vi.«

»S čim takim mora zagovornik vedno računati, Della. Toda, pojrite, zajtrkovat greva!«

GOSTINSKO
PODJETJE
KOMPAS
LJUBLJANA

prireja

za svoje priljubljene obiskovalce:

silvestrovjanje

v znani restavraciji na Ljubljana in veliki restavraciji Deteljica v Tržiču.

Gastronomsko izbrani menu v restavraciji Ljubljana — 80 din.

v restavraciji Deteljica, Tržič — 60 din.

Izredna dekoracija prostorov.

Odlična organizacija.
Izbrana vina.

Igrajo naslednji ansambl:

Veseli hribovi,
Tržiški kvinte.

Z rezervacijami pohitite, ker je le še malo prostih mest.

OBISCITE NAS.

Silvestrovjanje bo nepozabno doživetje.

Iz zapiskov pokojne Frančiške Krek (5)

Ljudske nagajivke

»Kakor je bilo komu ime, tako se mu je lahko nagajalo!« piše Frančiška Krek na strani 26, potem pa kar na petih straneh v zvezku navaja takšne nagajivke, ki jih poznajo posebno otroci in s katerimi se pogosto dražijo med seboj. Pogosto takšno nagajanje spremila tudi jok. Te nagajivke so zanimiv primer preproste ljudske poezije in ludomušnosti, zato jih — verno po originalu — nekaj zapišimo!

Tomaž, Tomaž,
kam krevlaš?
V Kranj v maln,
v Loko po moko,
v Selca po Belca,
na Bukovo po kukovco,
v Dolenjo vas po par klobas.
Kdo jih bo jedel?
Sam Tomaž.

Luka kuka
izpod klobuka.

Pink, pink, pink, Nežica,
pleše brez plesica,
gori na ganku
v pisancem gvantru,
gori na odrcu
v pisancem modrcu.
Pink, pink, pink Nežica,
svinjca gre v vežico,
preč pa v korenje,
to bo tepenje.

Anton baron
je godel zastonj.
Je Micka plesala,
podplata kazala.

Janez Krsnik
je pekel lesnik;
še pokusil ga ni,
se že kislo drži.

Mica maca,
kurja taca,
kje si bila?
Pri soosed.
Kaj s'nardila?
Mlek sem zlila.
Kaj so t'dali?
Bič po rit.

Matija Mataja
kobil napaja;
kobil poskoč
pa Matija v rit poč.

Micika naša
ima dva raša,
šolnčke dvoje,
gleda pod noje.

(Opomba: »raš« je bila kikla iz raševine. »Pod noje« je seveda »pod noge«; v več krajih na Slovenskem se »ga včasih spremeni v »ja«.)

Urban teleban
po štengah roban;
en reber je zlomil,
ga j'nesel kovaču popravt.

(Opomba: »roban« pomeni »robantiš.«)

Francika, Francika
v kamric sedi,
pa uringelčke šiva,
na smeh se drži.

OBISITE GOSTILNO
ZG. DUPLJE

DROPULJIC LIBERAN

kjer vam bomo postregli
• poštveni in specialiteti
na žaru!

Lep pozdrav in nasvidenje
v Zg. Dupljah.

Gostilna pri
DROPULJIC LIBERAN

Marjana, podgana
pa miške lovi.
Ko nobene ne vjame
pa plesat leti.

Jore Nabore
na konja ne more;
• a lojtro pristav,
pa še nič ne oprav.

Jurče 'z Podgore
ima pisane vole,
pa rjava ženo,
ki ne mara za njo.

Tine Kobal
je z mačko oral;
k'je mačka škripala,
j'pa baba nažgal.

Janez Manez
štruklje pekel;
peč podrl,
vse požrl.

Naj bo dovolj teh zabavljic.
Poglejmo še nekaj drugih verzov,
ki jih najdemo v zvezku
Frančiške Krek iz Luš!

Povej, čigava si?
Očkova pa materna
pa bogkova pa kruhkova.
Čigava si pa ti?
Naša.

Hišca je matrna.

pôd je očen;
jest sem pa sin njegov,
žiher poskočim.

Ljuba ženica,
veš, kaj ti povem!
Žgančke m'boš skuhala,
tiste rad jem.

Repa, korenje
— moje življenje;
puščki, pangelčki
— moje veselje.

Za tiste, ki so korajžni,
ki se delajo, da so korajžni, ima
Frančiška Krek v svojih zapisih
dober rek, ki so ga včasih
poznavali v Luš!

»Ko bi pa kdo z mokro cu-
njo pomahal, bi pa vsi leteli.«

Za objavo priredil:

A. Triller

Gorenjski
kraji
in ljudje

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

59

»No, kako jima je že bilo ime možu in ženi, ki sta zamolčala svojo njivico,« se hotelir ne more spomniti, ne ljubi pa se mu, da bi pobrskal po Svetem pismu... »No, saj je vseeno,« zamahne z roko in tako odzene te misli, pa tudi misli na svetega Avguština, ki se je hotel družbi bogatih in revnih, vladajočih in vladanih, tistih, ki naj imajo bogastvo in oblast in veljavno, in tistih, ki naj bi delali in tlačanili, postaviti po robu, a so mu cerkveni oblastniki blagohotno dejali, da mu nihče ne brani, če hoče ostati reven, ne njemu ne njegovim somišljenikom, samo v klošter naj se zapre in se ne vtika v posvetne zadave cerkev. »In res se je zapri in ustanovil red bosonogih menihov,« ve hotelir, obenem pa se mu zdi Avguštino dejanje nespametno in brezplodno, saj na srečo bogatih cerkev ni šla po njegovih potih, prav tako kakor življenje ne bo šlo po poti prekocuhov, ki menjijo, da bodo spremenili svet v družbo, v kateri bodo revni enaki bogatim, ker bodo bogatim vzele oblast, njihovo imetje pa razlastili in ga spremeni v nekakšno skupno lastnino. »Nesmisel! Prej bo Soča tekla nazaj k izviru in ne več v morje, preden se bodo take nemogoče reči uresničile.«

Zato se hotelir prihodnosti ne boji, pa tudi prekocuhov' ne.

»Svet morda res lahko spravilo v vesoljni potop (z vesoljnim potopom misli revolucijo), človeške hravje ne bodo spremeni. Tisti, ki bi se vkrali na njihovo rdečo barko in se rečili, bi zoper hoteli postati več kakor drugi in postati vnači kaplarji, če že ne kapitani. Zato nobenega strahu pred prihodnostjo« se bodri hotelir, ki se boji samo potopa. »Treba se je zavarovati samo pred vesoljnim potopom... ja, pred po-
topom...«

In on se je zavaroval.
»Ce pride do prekucije, me bodo lahko imeli
prekocuh za svojega!«

Tudi na to možnost je treba misliti in se zavarovati tudi s te strani.

»Vaš sem bil! Vam nisem nudil salona v
svojem hotelu,« jih bo spomnil, če bi do rdečega
potopa, pred katerim nas varuj bog, kdaj prislo.

Ne samo zaradi najemnine, marveč tudi zaradi
svoje zavarovane prihodnosti jim je za njihove
seje in shode ponudil svoj salon...

V salonu pa je gneča in hrup, kakor da se
prepirajo.

»Mir, mir!« je slišati glas poštarjevega sina.
»Povej, za kaj gre? Zakaj izredni občni zbor?«
»Za pomembne odločitve gre!«
»Kakšne odločitve?«

»Stranka, pa tudi sleherni od nas je na raz-
cestju, na katerem se bo treba odločiti za našo
nadaljnjo pot, za naš nadaljni boj!«

»Govori naravnost! Govori jasnej!«

»Sodrug Srebrnič bo govoril. Sodrug Srebrnič
bo pojasnili!«

Sele sedaj utihnejo medvzlikli in se spreme-
ne v navdušeno pozdravno ploskanje.

»Srebrnič!« se začudi osamljen gost v gostil-
niški sobi, ki je komaj prišel in h kateremu
prisede hotelir, ker ga je imel za tajnega poli-
cista.

»Srebrnič, si...« je hotelir takoj uslužen z
odgovorom v italijanščini.

»Nisem Italijan! Ne trudite se z italijanščino!«
ga gost neodobravnoče, skoro jczno pogleda.

»Misli sem ... Saj razumete ... posel ... člo-
vek mora biti z gosti uslužen,« ječlja presenečeni
hotelir. »Po Srebrniču ste vpraševali ...«

»Ne, samo začudil sem se.«

»Začudili!« ga hotelir ne razume. »Ga po-
zname?«

»Poznam in spoštujem že izza dijaških let. Ho-
dil sem ga poslušat.«

»Poslušat!«

»Tudi k njemu na dom sem zahajal. Posojal
mi je knjige.«

»Knjige? Potem ste izobraženec?«

»Ce že hočete: učitelj sem ... Tik pred vojno
sem dokončal učiteljišče v Gorici.«

»Tudi Srebrnič je baje hodil v šole?«

»Ne, samo baje! Dokončal jih je: gimnazijo,

potem kadetnico v Gorici. Oficir bi postal, da
ni postal socialist.«

»Ne razumem vas.«

»Podelili so mu čin poročnika, a ga je odklo-
nil. Kot socialist je sovražil vojsko, ki človeka
razlogevuje in ponuja. Sam mi je pripovedoval
o tem. Vojak je v psa ponizani človek! Tako je
govoril. In prav je imel.«

»Ste bili tudi vi vojak?«

»Bil.«

»V vojni? Na fronti?«

Gost molča pritrdi. Na obrazu mu je videti,
da mu ni do pogovora. Rad bi poslušal o čem
Srebrnič govorji, toda hotelir ga še vedno moti
s svojimi vprašanji.

»Potem ste veliko skusili?«

»Toliko kot drugi,« je gost kratek.

»Ste Srebrničev somišljenik?«

Gost ne odgovori, čeprav bi hotelir prav to
rad vedel, da bi se gestu lahko prilagodil. Tako
pa ne ve, ali bi Srebrnič in socialisti hvalil ali
ne. In ker ne ve, se zateče k vremenu.

»Vroče je. Vroče poletje. Suša. Kruh bo drag.
Zetev je bila slaba. Take suše v Furlaniji še ni
bilo. Celo na poljih, ki jih namakajo. Mi pa smo
sedaj odvisni od furlanske moke ... Slišite, tudi
Srebrnič govorji o pomanjkanju. Prisluhnite ...«

Zdaj gost lahko prisluhne, a ne za dolgo.

»Veste, v Rusiji je bil. Sele aprila se je vrnil.
Skupaj s sinom našega pismonoša ...«

Toda gosta, kakor je videti, hotelirjeve besede
ne zanimajo.

»Nekateri pravijo, da je zastopal slovenske
boljševike in da se je večkrat pogovarjal s samim
boljševiškim glavarjem Leninom. Drugi šušljajo, da ga je iz Rusije poslal Lenin, da bi za-
netil tudi pri nas prekucijo. Kaj vi mislite o tem?«

Gost molča, zato pa je slišati iz salona skozi
vrata Srebrničev glas.

»Treba je obračunati z nekdanjim mišljenjem,
ko se nam je zdel današnji čas revolucije stoletje
daleč. Morali bi misliti kot boljševiki, pa nismo.
Bolj smo poslušali glas drugih evropskih socialistov,
ki so predvojno delovali boljševikov ne
samo podcenjevali, marveč ga tudi obsojali. Po-
slušali smo zato, ker smo mislili, da bo do pre-
obrazbe družbe v socialistično družbo prišlo
najprej v zahodnoevropskih deželah. Sele vojna
nam je odprla oči.«

Roparski zaklad

JULIUS
MADER

59

2. Našli so pogonske dele raket, izstrelke, naprave za izstreljevanje, vodilne naprave, lansirne rampe, vključne omarice in vodilne naprave za rakete. Razen tega so našli ležišče raket in dveh velikih predmetov — verjetno tovornjakov — ki jih niso mogli več dvigniti.

3. Na osebno pobudo dobro poučenega Heinza Rieglia iz Karlsruhea v Zahodni Nemčiji so morale avstrijske oblasti končno priznati, da leži v rovih pri Altausseeju še 1151 dragocenih slik nacističnega zaklada. Sele nato so avstrijske oblasti sklenile vrneti republiki Madžarski 141 slik, ki so bile nekoč last madžarskih muzejev.

Akcija je trajala od 23. oktobra do 7. decembra 1963 in je stala 200 000 DM. Na splošno ni mogoče trditi, da bi ne bila uspešna. Toda tako kot je bila organizirana, je bilo mogoče od nje pričakovati le delni uspeh. Zaradi nezadostne tehnične opreme in deloma premalo izkušenega osebja za sondiranje, je bilo namreč preiskanih le 16% jezerske površine. Pri tem so delale podvodne televizijske kamere in sonde ločeno, četudi je znano, da obeta sele njihova kombinacija maksimalni učinek.

Razen tega pa je bilo še nekaj važnih dogodkov in okoliščin, ki so prišle na dan bolj po skrivnih poteh. Pokazalo se je, da je višji vladni svetnik dr. Uray, pristojni vodja varnostnih organov v Bad Ausseeju, že 1. 1959 nudil redakciji Stern svojo podporo in da so ga imeli Američani po vojni nekaj časa v taborišču za vojne zločince v Blasbachu.

Potapljačem dunajske firme Lestin & Comp. se je med dviganjem iz vode znova izmuznil iz rok zaboja, o katerem so že dognali, da vsebuje dokumente. Zdaj je za zmeraj izginil v globokem mulju.

Medtem ko so policijski organi izgnali iz Avstrije zahodno-nemškega državljanina Rieglia, ko je na neki tiskovni konferenci objavil dragocene podatke o lastnikih slik, ki jih po dvajsetih letih še niso dognali, je raziskovalna komisija ves čas dovoljevala pristop k Topliškemu jezeru dvema tujcema ki sta bila visoka uradnika bavarske policej kot »uradnima opazovalcema«.

SD-obersturmführer Otto Skorzeny, za katerim je bila v Avstriji izdana tiralica, je zapustil svoj španski azil in se baje povajil med akcijo v Salzburgu.

Nekdanji SS-führer Max Gruber iz Brucka a/L., ki je po nekaterih podatkih svoj čas sodeloval pri potapljanju, je preklical vse svoje izjave, ki jih je dal avstrijski policiji. Tuji zastopniki tiska so opazili, da je bil Gruber popolnoma prestrašen, tako da domnevajo, da je bil podvržen pritisku.

Zaradi vseh teh okoliščin si je lahko zahodnoberlinski časnik Der Abend 2. decembra 1963 optimistično oddahnil, ko je zapisal: »Legenda o zakladu Topliškega jezera se je po 35 dneh iskanja razblinila.«

Avstrijska raziskava je imela torej več vrzeli. Medtem ko so se trudili, da bi v Topliškem jezeru našli tajne šifre švicarskih bančnih računov esesovskih veljakov, so pustili vnesnar na Dunaju živečega glavnega registratorja vseh depozitov SD. Po desetletnem iskanju se je namreč avtorju knjige posrečilo najti na Dunaju nekdanjega tesnega Schellenbergovega prijatelja, vodjo referenta Vi-Wi RSHA, SS standartenführerja, dr. Roberta Schmieda. Ta človek nikakor ne živi skromno pa tudi ne illegalno, čeprav se trudi, da bi ne bil preveč izpostavljen v javnosti. Tega esesovskega gospodarskega strokovnjaka bi moralna avstrijska državna policija vsekakor poznati, saj je bil do 1. 1944 direktor Simmering-Graz-Pauker akcijske družbe za izdelavo lokomotiv, kotilov in vagonov. Ta mož je ključna figura sistema, po katerem so v zadnjih mesecih vojne skrivali in tihotapili v inozemstvo nacistične milijone. Iskanje s sondami po Topliškem jezeru, ne da bi posebej zasliali tega vojnega zločinka, je lahko pripeljalo samo do delnega uspeha.

Tako so torej vdrli v nacistično vodno zakladnico, niso pa izpraznili. Zato pa bonska nacistična društva ne bo imela miru, dokler bo še kaj ležalo na dnu Topliškega jezera in dokler lahko spregovori finančni šef nacistične obveščevalne službe dr. Robert Schmied.

Nacistični milijoni že dolgo nimajo oblike togega zaklada, temveč se živo pretakajo po raznih kapitalističnih državah. Uporabljajo se za pripravo in izvrševanje novih zločinov, kar tudi za to, da bi zabrisali sledove starih, in da bi se zločinci izmaknili zasljeni kazni. Najbolj tipičen primer za to je nekdanji SS-obersturmführer Hans Walter Zech-Nennwisch, ki je po vojni pod imenom dr. Joachim Nansen postal legacijski svetnik I. klase in vodja urada za potne liste v Nordrhein-Westfalen, obenem pa je s pomočjo denarja neznanega izvora postal lastnik tovarne v Remagenu.

Janez in Ivana Langerholc — Foto: F. Perdan

Drugi »da« zlatoporočencev Langerholc

Čeprav je Janezu Langerholcu iz Binklja pri Škofji Loki že 86 let, čeprav mu življenje ni bilo z rožicami postlano, so njegove misli še vedno jasne, njegovo telo razmeroma čilo, zdravo. Prav nič se mu ni tresla roka, ko je minulo soboto po svetnosti v stavbi občinske skupščine Škofja Loka, kjer sta

s ženo Ivano vnovič stopila pred matičarja in potrdila njun 50 let trajajoči zakon, nadzravil prisotnim.

»Presneto, vseskozi so mi metali polena pod noge, me preganjali, sedaj pa takle spremem,« ni mogel skriti vesela in ganjenosti.

Zares, Janez ima za seboj težko preteklost. Rodil se je

I. G.

Zlati jubilej zakoncev Zupan

»S svečanim aktom potrjujem vajino pred 50 leti sklenjeno poroko v obljudbi, da si želite ostati zvesta vse svoje življenje...« S temi besedami je podpredsednik kranjske občinske skupščine Janez Sušnik v soboto dopoldne v poročni dvorani v Kranju uradno potrdil zlato poroko zakoncev Marije in Jožeta Zupan z Gorenjevarške ceste 35 v Kranju. Ob tej priliki pa so jima čestitali in ju obdarili predstavniki krajevne organizacije SZDL, Komunalnega servisa, občinskih organizacij in drugi.

Kar 14 se jima jih je rodilo in danes jih živi še šest. Čeprav je bila njuna družina številna, sta skrbela, da kruha ni manjkalo in danes so vsi otroci zaposleni, trije od njih pa tudi že poročeni.

V kranjski občini se vsako leto poroči okrog 500 parov

in komaj vsakemu stotemu je dano, da po petdesetih letih lahko proslavi ta živiljenjski korak. Marija in Jožetu Zupanu je to uspelo, zato jima veljajo iskrene čestitke, z željo, da bi še naprej uživala skupno srečo.

A. Zalar

Marija in Jože Zupan — Foto: F. Perdan

Med Dnjeprom in Kokro

»Prvič, a upam, da ne zadnjič, sem občudovala vašo deželo,« pravi Trojckaja dr. Tatjana Matvejevna

Po naključju smo se srečali. Moja davna šolska ruščina in njena začetna slovenščina sta ovirali sproščen pogovor. Njena teta, znana Ana Pavlova v Kranju, pri kateri je bila dr. Tatjana skoraj dva meseca na obisku, je bila pre-

vajala. Tatjana ni in ni mogla prehvaliti lepot naših krajev. O bistri Kokri, o jezerih, zasneženih gorah in o našem topudem Jadranu je govorila s takoj prisencenjenjem izraz, da jim niti prevajalska večina ni bila kos. Iz Vršiča, Portoroža, z Bleda in drugod, kot pravi, ima nepozabne vtise. Ponekod pa jo je kar ganilo. Zlasti v Dragi in begunjskem muzeju. Spoznala je nekaj, o čemer je prej le slišala, brala... Prijetna ugotovitev je bila zanje tudi to, da je njeva teta Ana, rojena Ukrajinka, ki je še danes, po 50 letih pri nas, tu tako udomačena, znana, priljubljena in spoštovana.

»Kaj kot zdravnica lahko rečete o našem podnebju, o razlikah med Ukrajinom in Gorenjsko?« sem jo pobaral.

»Tu je nekaj izrednega, eno samo zdravilišče in letovišče za človeka. Jaz sem se tu počutila zelo dobro in še po-

sebno srečno. Poleg izredno zdravega podnebja in prirodnih lepot so tu tudi ljudje tako prijazni. Vozili in spremnili so me naokrog, me seznanjali z zanimivostmi. Vsem sem zelo, zelo hvaležna.«

»Nas bratske narode je čas zgodovine hudo odmaknil. Kako se znajdete?«

»Ni tako težko. Sem se že precej naučila slovensko. Če počasi govorite, vas vse razumem. Sicer pa ste Slovenci močno podobni nam tudi po značaju. Neizmerno ste marljivi, duhoviti in nadvse prijazni. Tega skoraj nisem pričakovala. Izredno sem presečena.«

»S kakšnim občutkom in željami se vračate po tem prvem daljšem obisku pri nas?«

»Neizmerno srečna in z željo, da bi se še vrnila. Če bom le zdrava. Pri nas veliko govorite o Jugoslaviji. Tudi moji kolegi — zdravniki so mi samo lepo pripovedovali o vaši deželi, ki so jo bili obiskali. Toda zdaj sem to sama doživel.«

V slovo smo še zapeli Veleni zvon... v originalnem besedilu, ki mi ga je napisala za spomin. K. Makuc

Prebivalci Vogelj so se odločili za trgovino

Krajevna skupnost Voglie, ki je bila v lanski akciji Leto krajevnih skupnosti med boljšimi v občini, je tudi letos zabeležila nekaj lepih uspehov. Za urejanje parkov in druga dela so naredili za 17 tisoč novih dinarjev prostovoljnih delovnih ur. Ena največjih akcij, ki so se odločili zanje, pa je gradnja nove trgovine. Sami so zgradili temelje zanje, prebivalci pa so dali tudi les. Sklenili so, da jo bodo

zgradili s samoprispevkom, prostovoljnimi delom in denarjem krajevne skupnosti. Veletrgovina Živila iz Kranja pa jo bo potem opremila. Pravijo, da bo končana do konca prihodnjega leta. Prav tako pa so se skupaj s podjetjem Elektro Kranj dogovorili za gradnjo novega transformatorja. Tako so izkopali temelje, zgradilo pa ga bo podjetje Elektro.

A. Z.

Urediti način upravljanja cest

Predlog za izdajo zakona o javnih cestah

V Sloveniji je 12.633 km kategoriziranih cest, od tega 833 km prvega, 1703 km drugega, 3885 km tretjega in 6212 km četrtega reda. Vrednost cest predstavlja visok delež narodnega premoženja. Po cenah iz leta 1964 je vrednost cest prvega, drugega in tretjega reda znašala 2,8 milijarde N din. Ta vrednost se zaradi novih vlaganj v ceste vsako leto povečuje.

Sedanji način upravljanja cest prenaša odgovornost za ceste I., II. in III. reda na republiko, za ceste četrtega reda pa na občine. Cestni sklad SR Slovenije, kot republiška organizacija, zbira in daje na podlagi pogodbne sredstva za upravljanje, vzdrževanje in rekonstrukcijo in gradnjo cest prvega, drugega in tretjega reda organizacijam, ki so za to usposobljene. Sredstva za ceste IV. reda in za nekategorizirane ceste pa zbirajo in dajejo občine. Tak sistem upravljanja pa pušča ob strani uporabnike cest, ki so le kot opazovalci, namesto da bi bili aktivni upravljavci cest.

Zaradi tega je republiški sekretariat za gospodarstvo posadal republiški skupščini predlog za izdajo zakona o javnih cestah. V Sloveniji smo zakon o javnih cestah sicer že sprejeli 1962. leta, vendar je ta zakon zastarel, ker je prišlo do sprememb temeljnega zakona o javnih cestah. Po mnenju republiškega sekretariata za gospodarstvo Cestni sklad SRS ni ustrezna organizacijska oblika, v kateri bi se lahko uveljavilo samoupravljanje uporabnikov cest. Zato naj bi po novem zakonu upravljanje cest uredili tako, da bi ustavili republiško cestno skupnost kot samoupravno organizacijo uporabnikov cest.

Republiško cestno skupnost naj bi sestavljali: člani in predstavniki občin prek občin, lastniki zasebnih motornih vozil prek AMZ, prevozne in druge gospodarske organizacije prek republiške zbornice, predstavniki republike, predstavniki drugih zainteresiranih organizacij (turistična društva, železnica ipd.). Republiška cestna skupnost bi upravljala sredstva za ceste prvega, drugega in tretjega reda, način in pogoje upravljanja cest četrtega reda pa bi predpisale občinske skupštine.

Po analizah organov za notranje zadeve je razvidno, da okoli 20 odstotkov vseh neštev povzroča stanje cest. Del nesreč zaradi stanja cest povzročajo slabi vozno-tehnični elementi cest, ki se jih da izboljšati z rekon-

strukcijami. To pa zahteva večja finančna sredstva. Ker pa je teh sredstev premalo, naj bi novi zakon določil, da republiški sekretar za gospodarstvo predpiše, katera

dela spadajo v vzdrževanje cest in katera dela je treba na cestah v vsakem primeru opravljati, da je zagotovljeno varenje in neoviran promet na cestah.

J. Vidic

Kaj skriva zemlja v Mojstrani?

Predsednik jeseniške občinske skupščine Franc Žvan je na seji v torek, 9. decembra, govoril tudi o razmišljajih, da bi v Mojstrani spet postavili cementarno (po izkušnjah v svetu bi veljala 4 do 5 milijard dinarjev), ki je v Mojstrani že obratovala do 1961. leta in je po mnenju enega od odbornikov delala uspešno.

Predsednik Žvan je opozoril, da še ne gre za dilemo, ali cementarna bo ali ne, kot so pisali nekateri časniki. Dejstvo pa je, da bi imela cementarna globok in dolgoleten ekonomski pomen. Zakaj? Prvič. Cementa stalno primanjkuje. Drugič. Po predvidevanjih se skriva pod površino Mojstrane dober lapor, na Jesenicah pa imajo obilico plavžarske žlindre, ki jo sedaj odkupuje cementarna v Anhovem. In tretjič. V zgornjesavske dolini so velike količine gramoza.

»To so takšni atributi, do katerih ne moremo biti brezbržni,« je dejal predsednik Žvan. »Ne gre za razglabljanje: cementarna, da ali ne. Gre za vprašanje, ali naj se na slednje leto lotimo geoloških raziskav kakovosti in količi-

ne laporja v Mojstrani. Od tega je odvisno naše nadaljnje delo. Imamo poslovne partnerje, ki bi bil pripravljen na 10 milijonov dinarjev prihodnje leto opraviti geološke raziskave (sam bi tudi prispeval 10 milijonov). Kot dobrí gospodarji moramo vedeti, kaj skriva naša zemlja.« Poudaril je, da je danes rentabilnostna meja poslovanja cementarne 120 do 150 tisoč ton cementa letno. To je prav toliko, kolikor ga bo v prihodnosti ob povečani gradnji potrebovala Gorenjska in Ljubljana.

Nekateri odborniki so menili, da bi postavitev cementarne ovirala planirani razvoj turizma v zgornjesavske dolini. Drugi, tudi predsednik Žvan, pa so trdili, da so danes tehnološke naprave v cementarnah toliko obdelane in dodelane, da prah skoraj ne škoduje okolici. Primer Umag. Tovariš Žvan je v okrepitev te zeje dejal, da je »industrija še vedno kruh, turizem pa maslo.«

Odborniki so z glasovanjem podprtli predlog, da se leta 1970 opravijo geološke raziskave v Mojstrani.

J. Košnjek

139 izrednih vlakov

Od 12. decembra do konca leta bo peljalo po gorenjski proggi 139 izrednih vlakov. Nekaj teh vlakov pelje samo do Zagreba, drugi do Beograda, velenja pa do Aten in Istambula. Z njimi bodo potovali jugoslovanski, turški in grški državljanji, ki so na delu v zahodnoevropskih državah in se

vračajo domov za novoletne praznike.

Na jeseniški železniški postaji so že poskrbeli za nemoten prihod in odhod vlakov, pa tudi carniki, mejna milicia in gostinski delavci so pripravljeni hitro opravljati svoje delo.

J. V.

Več pomoči planincem

Na rednem posvetu so se prejšnjo soboto v Gorjah pri Bledu zbrali predstavniki planinskih društev in načelniki mladinskih odsekov z Gorenjske. Ugotovili so, da je v 17 društvin na Gorenjskem deset tisoč članov, mladincev in pionirjev, ki delajo v različnih odsekih. Vsa društva imajo na vrh Julijev, Karavank in Kamniških planin vrsto postojank. Zaradi pa vse precej stare in dotrajane. In ker se je v zadnjih letih obisk v naših gorah precej povečal — posebno število obiskovalcev iz Italije, Avstrije, Nemčije in drugih dežel je močno naraslo — so na posvetovanju ugotovili, da bi bilo treba vrsto postojank obnoviti. Zaradi pa društva nimajo dovolj denarja, manjka pa jim tudi dobrih oskrbnikov. Zato so sklenili, da se bodo na posebnem posvetu pogovorili o teh vprašanjih, hkrati pa bodo zaprosili občinske skupštine, da bi v prihodnje namenile več denarja za planinsko dejavnost. Ko so govorili o delovnem programu za prihodnje leto, so sklenili, da bodo skupaj pripravili proslavo 75. obletnice Aljaževega stolpa in planinske postojanke na Velenju polju itd. — an

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 31 letu starosti nenašoma zapustil naš ljubljeni sin, brat in stric

Balantič Ciril

kovač

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 18. decembra, ob 15 uri izpred hiše žalosti v Zalogu 19 na farnem pokopališču Cerklje.

Zalujoči: ata Franc, mama Terezija, brat Slavko, sestra Pavla z družino ter drugo sorodstvo.

Zalog, Freiburg, Britof, dne 15. decembra 1969

Prezgodaj naš je zapustila naša blaga žena in mama

Ivana Pogačnik roj. Rozman

(Jurčkova mama)

Pokopali jo bomo na Sr. Dobravi 17. decembra 1969 ob 15.30.

Zalujoči: mož Janko, sinovi Janez, Tone z Marico, Lojze, Zdravko, Franci in Tomaž ter drugo sorodstvo.

Sr. Dobrava, 16. decembra 1969

Poziv

Republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo poziva vse osebe, ki so žrtve fašističnega nasilja, civilne žrtve vojne ali žrtve vojnega materiala in imajo 60- do 90-odstotno telesno okvaro, da se v času od **2. decembra 1969 do 15. januarja 1970** prijavijo pri službah za socialno varstvo pristojnih občinskih skupščin oziroma pri centrih (zavodih) za socialno delo.

Osebe, katerim je bila stopnja okvare že zdravniško ugotovljena oziroma imajo o telesni okvari kakršnokoli dokumentacijo, naj prinesejo s seboj vse dokumente.

Podrobnejša pojasnila dobijo zainteresirani pri službah za socialno varstvo pristojnih občinskih skupščin oziroma pri centrih (zavodih) za socialno delo.

Republiški sekretariat
za zdravstvo in socialno varstvo

CENTRAL

UGODEN NAKUP NOVOLETNIH DARIL VAM
NUDIMO V POSLOVALNICI

DELIKATESA

NA MAISTROVEM TRGU
V KRAJU IN NA NOVOLETNEM SEJMU.

Od 15. do 31. decembra 1969 nudimo gospodarskim organizacijam, ustanovam in drugim potrošnikom pri nakupu novoletnih daril za vrednost 50 din 5 % novoletnega popusta.

Vsa darila pakiramo po vaši želji in odpremljamo na zahtevane naslove!

POMITITE Z NAKUPOM NOVOLETNIH DARIL V
"DELIKATESI" KRAJU!

OKRŠLAR JANEZ

Prešernova 12, Kranj

IZDELovanje USNJENE GALANTERIJE

Nudim vam najmodernejše torbice in vso drugo usnjeno galerijo na sejmu in v Prešernovi 12, Kranj

IZKORISTITE
novoletni popust od 10 %
do 30 %

Obenem želim vsem
strankam
SRECNO NOVO LETO
1970

Pri gostinskem podjetju

Kompas

NA LJUBELJU

so še prosta naslednja
delovna mesta:

**3 kvalificirani natakarji
ali natakarice**

2 kuhijski pomočnici

1 točaj ali točajka

Za stanovanje in hrano
je poskrbljeno. Nadpo-
prečen osebni dohodek.
NASTOP po dogovoru.

**KOMPAS HOTEL
LJUBELJ**

SEN TA

skladilšče Kranj

Tavčarjeva 31, tel. 22-053
(bivši Exoterm)

VAM NUDI:

**• najkvalitetnejšo moko
vsih vrst**

• testenine »Bačvanka«

**• vse vrste živilskih
krmil po zelo ugodni
ceni**

Na novoletnem sejmu v
Kranju od 16. do 26. 12.
lahko s popustom nabavite
vsakovrstne sodobne
čevlje ročne izdelave vseh
vrst.

Se priporoča

STANKO KERN

Kranj, Partizanska c. 5.

Kolektiv Elektrotehniškega podjetja Kranj

se svojim poslovnim sodelavcem in vsem našim naročnikom najtopleje zahvaljuje za sodelovanje v letu 1969 in želi, da bi se tudi v letu 1970 poslovno sodelovanje nadaljevalo in razširilo.

OBENEM VAM V
LETU 1970 ŽELI-
MO, DA BI OB
POLNEM ZDRAV-
JU IN ZADOVOLJ-

STVU DOSEGLI
ŠE VEC POSLOV-
NIH IN DELOV-
NIH USPEHOV PRI
SVOJEM DELU.

10-letnica Kovinoservisa

1959. leta so na Jesenicah ustanovili obrtno podjetje Kovinoservis, ki je v letih svojega obstoja doživelovo vrsto kadrovskih in drugih sprememb.

Podjetje, ki se je v začetku svojega delovanja ukvarjalo le z drobnimi kovinarskimi storitvami, je v zadnjih nekaj letih nekoliko preusmerilo svojo dejavnost. V zadnjem času so se specializirali za jeklene konstrukcije in bodo pri tem tudi ostali, kajti iz leta v leto je po njih vedno več povpraševanja in zanimanja.

Poleg raznih drobnih stortev železarni Jesenice in drugim jeseniškim podjetjem se bodo z nabavo novih strojev začeli ukvarjati tudi s serisko proizvodnjo, kajti zavedajo se, da je za vsako podjetje precej važno, da se deloma ukvarja tudi s stranskim dejavnostjo.

Letos so naredili 24 daljnovidnih vodov iz hladno valjanih profilov za podjetje Elektro iz Ljubljane. Ti so dosegli največjo višino 40 metrov in potekajo v smeri od Viča do Vižmarij.

Polovico vseh stortev pa so tudi letos nudili železarni. Najprej so delali v belški valjarni, sedaj pa so zaposleni s strešnimi konstrukcijami za novo aglomeracijo. Druga polovica stori-

tev pa odpade na razne podjetja: Kovinar, Vodovod, Splošno gradbeno podjetje Sava, Ljubljana Transport ter na podjetja zunaj Jesenice: LIP z Bledu, Verigo iz Lesc in na Elektro Ljubljana.

V prejšnjem letu je znašala realizacija 200 milijonov, ker pa je naročil iz leta v leto več, pričakujejo, da bo v prihodnjem letu znašala od 300 do 400 milijonov. Za prihodnje leto so sprejeli že 100 ton naroci.

Njihov delovni prostor obsega strojno in ključavnicaško delavnico in meri okoli 800 kvadratnih metrov. Zaradi premajhnih prostorov izgubijo pozimi dosti delovnih ur, ker ne morejo delati na prostem. Poleg sedanjih delavnic bodo zgradili novo hallo, ki naj bi zavzemala približno 1000 kvadratnih metrov površine.

Kolektiv Kovinoservisa na Jesenicah ima 62 zaposlenih, od tega ima le eden visokošolsko izobrazbo, dvajset delavcev je končalo poklicno šolo, pet jih ima srednjo izobrazbo, ostali pa so večinoma priučeni. V zadnjem času jim primanjkuje ključavnicašev, saj bi jih takoj zaposlili okoli deset. Podjetje finančnih težav nima, povprečni mesečni dohodek znaša kar 1200 dinarjev.

D. Sedel

Še enkrat o jeseniškem kegljišču

Opravičujemo se za nejubo pomoto, ko smo v zadnji številki pisali o vrvelu na jeseniškem kegljišču. Z otvoritvijo štiristejnega avtomatskega kegljišča v kletnih prostorih supermarketa Union na Jesenicah je ob dnevu republike (keglji-

šče so odprli 27. novembra) proslavilo še en delovni uspeh trgovskega podjetja Specerija Bled. S to investicijo je Specerija nedvomno popestrila zavrnuto življeno v srednju Jesenic.

Uredništvo

Zahvala

Ob prerani in nepričakovani izgubi našega dobrega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

Antona Tiringerja

se zahvaljujemo vsem, ki so nam nudili pomoč, izrekli sožalje, poklonili vence ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala dr. Bajžlu, gospodu župniku, sosedom in pevcom za poslovilne žalostinke. Zahvaljujemo se tudi kolektivom Iskra Kranj, Puškarna Kranj in osnovni šoli Lucijana Seljaka. Posebno se zahvaljujemo kolektivu Vino Kranj za vso pomoč in razumevanje.

Zalujoči: žena Ana, sin Tone z družino, hčerki Marinka z družino in Milena, sinova Stane in Janko, sestra Francka in drugo sorodstvo

Smarjetna gora, dne 13. decembra 1969

Zahvala

Ob boleči in prezgodnji izgubi zaradi zahrbtne bolezni nepozabne hčerke in sestre

Marinke Kejžar

se najlepše zahvaljujemo Interni kliniki Ljubljana, dr. Bohincu, dr. Delkotu in dr. Pirčevi ter medicinsku in strežnemu osebju za pomoč v bolezni, direktorju DU Skofja Loka tov. Polajnarju za pomoč v času bolezni in v težkih trenutkih. Posebno zahvalo smo dolžni g. duhovniku za spremstvo na zadnji poti in za poslovilne besede ob odprttem grobu, tovarni Iskra Zelezni, sindikalni in mladinski organizaciji Iskre za obisk med bolezni, darovane vence in spremstvo na zadnji poti, sosedom in sorodnikom za darovane vence in cvetje ter denarno pomoč. Vsem, ki so jo spremili na zadnji poti in na kakršenkoli način pomagali v težkih dneh, iskrena hvala.

Zalujoči: ata, mama, brat Tine in sestra Ivanka

Davča, dne 9. decembra 1969

V neizmerni žalosti sporočamo, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustila naša nadvse dobra in ljubljena mamica, stara mama, sestra in teta

Marjanca Plestenjak

roj. Kozjek

Pogreb bo v četrtek, 18.12.1969, ob 15. uri izpred hiše žalosti na pokopališču Zabnica.

Zalujoči: otroci Franc, Štefka, Rezka, Blaž, Lojzka, Angelca, Jaka, Ivo in Polda z družinami, Marjan, Bernard, Francka in Marinka ter brat Janez, sestra Pepca in drugo sorodstvo.

Sutna, Kranj, Škofja Loka, Koreno,
dne 16. decembra 1969

Zahvala

Ob boleči izgubi našega dobrega moža in očeta

Jožeta Vidica

se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste z nami sočustvovali, darovali vence, izrekli sožalje in nam pomagali v tem težkem trenutku. Posebno se zahvaljujemo dr. Janezu Bajžlu, osebju nevirološkega oddelka splošne bolnice v Ljubljani, govornikom za ganljive poslovilne besede, salezijanskim bogoslovjem in duhovščini za petje in spremstvo, g. dekanu in sosednjim duhovnikom, kolektivu EK Kranj, ČP Gorenjski tisk, domaćim pevcem in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena Terezija, sinovi Janez, Jože, Francelj, Tone z ženo Francko, Lojze, Tine in hčerka Rezka

Zg. Besnica, dne 12. decembra 1969

Obletnica smrti

Marije Grošelj
iz Grada pri Cerknici

Mama, minilo je že leto dni, odkar vas več v mojem domu ni, a še vedno za vami moje solzne so oči in spomin na vas, mi ure pozlati.

Vsem, ki prišli ste mojo mamo pokropit in od nje še zadnjikrat se poslovit, tisočkrat hvala vsem za to, kar moji mami dali ste v slovo.

Franci izpod Krvavca

Grad, dne 13. decembra 1969

Nesreča zadnjih dni

Zaradi neprimerne hitrosti je v petek, 12. decembra, nekaj pred osmo uro zjutraj voznik osebnega avtomobila Janez Sorli iz Kranja v Naklem zapeljal na poledeneli cesti v levo in pri tem trčil v nasproti vozeči tovorni avtomobil, voznik Drago Jakopič iz Planine pod Golico. Janeza Sorlija so hudo ranjena odpeljali v Ljubljansko bolnišnico, kjer pa je v nedeljo, 14. decembra umrl.

V soboto okoli 21. ure je na zasneženi in spolzki cesti tretega reda na Kokrici voznik osebnega avtomobila Franc Seljak iz Kranja zadel 53-letno Zofijo Kalan, ki je šla po desni strani ceste. Kalanova je bila v nesreči huje ranjena.

Istega dne ob 22. uri je avtobus, ki ga je vozil Anton Naberlik iz Kranja, na zasneženi in spolzki Ljubljanski cesti v Kranju trčil v drog javne razsvetljave in ga podrl. Škode je z 1600 din.

V soboto, 13. decembra, popoldne sta se pri sankanju ponesečili Milojka Tržički, stara 6 let, in Zlatka Klinar, stara 7 let, obe z Jesenic. Deklici sta se s stranske poti pripeljali pred tovorni avtomobil, ki ga je vozil Anton Noč z Jesenic. Deklici sta se v nesreči ranili.

V soboto zjutraj se je na Meji prevrnih avtobus nemške registracije, ki ga je vozila Uršula Zelenko iz Freiburga. Nesreča se je pripetila zaradi neprimerne hitrosti na poledeneli cesti. Avtobus je začelo zanašati, tako da se je s štiridesetimi potniki prevrnih na bok. Laže sta bila ranjena le voznica in potnik Vinko Galic. Škode na avtobusu je za 21.000 din.

Zaradi neprimerne hitrosti na poledeneli in zasneženi cesti prvega reda v Kranju je voznik osebnega avtomobila Jože Arnol iz Zeleznikov v nedeljo okoli druge ure zjutraj trčil v smernik na lev strani ceste. Škode je za okoli 800 din.

V pondeljek, 15. decembra, popoldne je na cesti prvega reda na Javorniku pri Jesenicah osebni avtomobil, ki ga je voznik Marija Slammik skupaj z inštruktorjem Slavkom Noč, zbil 5-letnega Ivana Pihlerja, ki je nenadoma pritekel na cesto. Otrok je bil v nesreči le laže ranjen.

Pri prehitevanju neznanega tovornjaka je v pondeljek popoldne med Mejo in Jepreco voznica osebnega avtomobila Marija Mozetič iz Tržiča zapeljala preveč v levo, tako da se je avtomobil prevrnih s ceste. Voznica ni bila ranjena, na avtomobilu pa je za 10.000 din Škode.

Na cesti prvega reda pri odcepju za Stružovo se je v pondeljek, 15. decembra, zvečer pripetila prometna nezgoda vozniku osebnega avtomobila Valentini Berniku iz Kranja. Pred njim je Ivan Soko iz Kranja na mopedu zavijal v levo. Prav tedaj ga je voznik avtomobila nepravilno prehitel in ga zbil po cesti. Ivan Soko je bil v nesreči hudo ranjen in so ga odpeljali v Ljubljansko bolnišnico.

L. M.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je v soboto, 13. decembra, v 81 letu starosti nenadoma zapustil naš dragi

Janez Lušina

(Andrejčkov ata iz Dražgoš)

V globoki žalosti smo se od njega poslovili v pondeljek, 15. decembra, ob 15.30 na pokopališču v Dražgošah.

Zalujoči: žena Frančiška, hčerki Minka, Micka z družino, sinovi Janez, Rudi, Tone in France z družinami ter drugo sorodstvo.

Dražgoše, 16. decembra 1969.

Obisk v naših telesnovzgojnih organizacijah

Letni obračun jeseniških atletov

Atletski klub Jesenice je ob zaključku sezone sklical delovno konferenco z namenom, da pregleda bilanco svojega dela v pretekli sezoni.

Pred tremi leti se je pričela jeseniška atletika ponovno prebujati in je tačas doživelja precejšen vzpon, predvsem po zašlugi novega predsednika kluba Viktorja Bruna.

V letošnji sezoni so nastopali na 18 različnih tekmovanjih po Sloveniji in tudi v Subotici. Doma pa so izvedli 9 prireditve, kar je precej, glede na to, da je bilo zaradi rekonstrukcije atletske igrišče nared še konec avgusta oziroma v začetku septembra.

Klub šteje 21 članov — večinoma so to mlajši in st. mladinci. Pri dekletih imajo precej uspeha Kati in Mimi Purgar, Ivanka Filipaj in Anica Vidic, pri fantih pa Jani Jelovčan, Ivan Cufar, Igor Legat, Marko Dakskobler, Viktor Pavlič, Ivan Lakota, Danilo Klinkon in Srečko Trpin.

Med domače uspešne prireditve sodi štafetni tek Za memorial Zupana po ulicah Jesenice, ki je postal že tradicionalen in privablja številne ljubitelje atletike. Letošnja osrednja prireditve pa je bil miting v počastitev 100-letnice Zelezarne, ko se je predstavila skoraj vsa slovenska elita. Prav tako tekmovanja bi radi organizirali tudi v bodoče, saj so najboljša propaganda za atletiko.

Upajmo, da bodo prihodnje leto s prenovljenim stadionom, novo atletsko stezo in drugimi atletskimi objekti privabili še več mladih. Potrebujem pa še rezervite, orodja in naprave. Zaradi pomanjkanja le-teh ne morejo organizirati in izvajati niti sodobne vadbe niti tekmovanj v večjem obsegu. Radi bi začeli tudi s teki čez zapreke za dekleta; žal za to disciplino, na katero čakajo tudi člani in mladinci, nimajo možnosti. Z. Felc

Smučarski tekači odprli sezono

V nedeljo so prizadetni smučarski delavci iz Gorj pripravili na Pokljuki prvo tekaško smučarsko tekmovalce v sezoni 1969/70. V vseh disciplinah je nastopilo več kot 60 tekmovalcev in tekmovalk, med njimi tudi 10 tekačev iz Koroške.

Zal pa se na startu niso pojavili — Kerštanj, Kobilica, Dretnik in Pintar, ki trenutno trenirajo v znanem švicarskem smučarskem centru v St. Moritzu, ter oboleli za gripo — Mlinar, Dornik in Kalan.

In kaj je pokazala letošnja premiera? Razen reprezentantov, ki so se načrtno pripravljali na Švedskem, so tudi drugi, ki so trenirali po klubih in na zveznih treningih na Pokljuki, dobro pripravljeni in od njih v letošnji pestri tekaški sezoni lahko pričakujemo solidne rezultate. Če imamo v članski in mladinski konkurenči dosti izbiro, pa to ne moremo trditi za članice, saj sta na nedeljski prireditvi nastopili le dve tekmovalki in resno se je bati, da bo ženski tekaški smučarski šport kmalu zamrl.

Zmagovalci v posameznih kategorijah: člani — 12 km: Krpač (Fužinar), ml. člani — 6 km: Simnic (Gorje), članice — 6 km: Grilc (Lovrenc na Pohorju), st. mladinci — 4 km: Burger (Radovljica), ml. mladinci — 4 km: Tajnikar (Jesenice), mladinke — 4 km: Pristov (Gorje), pionirji — 4 km: Smolej (Jesenice), pionirke — 4 km: Hribar (Ihan). D. Humer

Veliko zanimanje za prireditve v Dupljah

Kot smo že poročali, bomo v soboto, 20. decembra v gasilskem domu v Dupljah podelili najboljšemu gorenjskemu športniku smučarskemu skakalcu Petru Stefančiču pokal našega uredništva, hkrati pa seveda tudi najboljši gorenjski ekipi HK Jesenice. Organizator TVD Partizan iz Duplja nas je obvestil, da bo poleg ansambla Lojzeta Slaka in Fantov s Praprotna ter humorista

Marjana Robleka nastopil še ansambel Veseli trgovci iz Zaloge pri Cerkljah. Privlačne nagrade za obiskovalce prireditve, ki bodo imeli srečno roko pri žrebenju, pa bodo potkončila naslednja podjetja: Murka iz Lese, Alpes iz Zeleznikov, Živila Kranj in Veletrgovina KOKRA Kranj.

Na prireditve smo povabilili vse najboljše gorenjske športnike in predstavnike hokejske ekipe

Bledu pa se Rakuš, Denko, Papler, Metaj, Mužan in drugi pripravljajo za nastope v mladinski konkurenči, kajti doslej so vozili v nižji kategoriji.

Oba kluba želite že na zimskih pripravah zbrati čimveč novih članov, zato vabita vse mladince, ki želijo tekmovati s kolesi, da se udeležijo zimske telovadbe za kolesarje, in sicer pri KK BLED: vsako soboto ob 18. uri v telovadnici TVD PARTIZAN na Bledu in pri KK KRAJN: vsako sredo in petek ob 16. uri v telovadnici TVD PARTIZAN v Stražišču.

A. Potočnik

Strelci za dan republike in JLA

Kranjski strelci so se v nedeljo pomerili med seboj v počastitev dneva republike in JLA. Presenečenje predstavljata odlični uvrstitev mladincu Rozman in mladinku Saričeve, pa tudi veterani Košnik je z odličnim do sestim mestom marsikateremu prekrižal račune. Najštevilnejšo ekipo je poslala SD Tone Nadižar (22).

Vrstni red: 1. Frelih (Iskra) 184, 2. Lombar (Tugo) 181, 3. Rozman 178, 4. Malovrh 178, 5. Cerne (vsi Iskra) 175 itd.

B. M.

Šahovske novice

V Kranju se je pričelo ob udeležbi 14 igralcev mladinsko prvenstvo Kranja. Po treh kolih sta v vodstvu s po tremi točkami Sirc in Koncilija. Lanskoletni mladinski prvak Naglič ne igra, ker je direktni finalist in se bo pomeril samo z zmagovalcem turnirja za naslov prvaka.

Na turnirju v čast dneva republike in dneva JLA je prvo mesto osvojil Borec pred ekipo JLA — starešine in ekipo ZROP.

Na podobnem turnirju posameznikov pa sta si prvo mesto razdelila Janez Krek in Franc Stagar.

F. Stagar

Kranjski šahisti za dan republike in JLA

Smučarski klub Triglav vabi nove mlade skakalce

Skakalci kranjskega Triglava se marljivo pripravljajo za novo sezono kljub težkim pogojem za vadbo. Ceprav so v Kranju ta čas ugodne snežne razmere, morajo člani in mladinci vaditi v Planici, pionirji pa v Besnici. Prihodnjo nedeljo so na sporedu že prva večja tekmovalna.

Tudi najboljši naši skakalci se bodo v petek vrnili iz ČSSR in nato nadaljevali z redno vadbo v Planici do odhoda na tradicionalno nemško-avstrijsko turnejo, ki se bo pričela v nedeljo 28. decembra. To nedeljo pa bo pregledna tekma na 60-m skakalnici v Planici za člane in mladince.

Smučarski klub Triglav ima redne treninge s pionirji na 25-m skakalnici v Besnici vsako sredo, soboto in nedeljo dopoldne za tiste, ki hodijo v solo popoldne in ob četrtekih ter sobotah za tiste, ki hodijo v solo v dopoldanskem času.

Hkrati smučarski klub Triglav vabi mladino, ki ima veselje, preživslem učence od vključno 4. do 8. razreda, da se vpščajo v SK Triglav vsak četrtek od 19.—20. ure v avli skupščine občine Kranj. Tu bodo dobili tudi potrebna — nadaljnja navodila za vadbo. V prihodnje bo namreč smučarski klub organiziral redno vadbo tudi na skakalnici v Naklem.

J. Javornik

Mlaiki kranjski skakalci so imeli prvi letošnji skupni trening na snegu na Pokljuki. Na našem posnetku — skupina mladincov SK Triglav (od leve proti desni): Miro Konc, Bogdan Norčič, Srečo Grosar, Jože Kapušin, Franci Faganel, Franci Mesec, čepljo: Brane Hafner, Gorazd Kokalj in Zlatko Belančič.

J. Javornik

Ob dnevu JLA

Pripadniki Jugoslovanske ljudske armade so bili prvi, ki so prisotili na pomoč. — Velikočrat vsako leto zasledimo v naših časnikih in drugih sredstvih obveščanja ta stavki. Se veliko drugega bi lahko napisali o naših vojakih. Sledbeni zapis o njihovem delu in življenju pa bi nam izpričal, kako potrebna in pomembna je danes naša armada. Zato bomo v prihodnjih dneh — 22. decembra, ob dnevu JLA — vsi skupaj proslavili njihov praznik. Tako kot leta poprej se tudi tokrat v vseh gorenjskih občinah pripravljajo na praznovanje.

JESENICE

22. decembra ob 17. uri bo v gledališču Tone Čufar na Jesenicah osrednja proslava v občini. Manjše proslave pa bodo pripravile tudi krajevne organizacije v občini. V nekaterih organizacijah pa bodo v prihodnjih dneh obiskali tudi obmejne karavle.

KRANJ

V Kranju oziroma kranjski občini bo ob dnevu JLA več različnih prireditev. Tako bodo vojaki garnizije Stane Zagor obiskali do 20. decembra nekatero večje kranjske deželne organizacije. 20. decembra ob 9. uri bo v domu JLA v Kranju sprejet pionirje komandant garnizije, ob 11.30 bo v garniziji svečan pregled enot, ob 17. uri pa pripadnike garnizije sprejet predsednik občinske skupščine, ob 20. uri pa bo v domu JLA tovarški večer.

Razen tega bodo pripadniki garnizije v teh dneh pripravili poseben program v Prešernovem gledališču v Kranju in v domu na Primskovem. Tako kot vsako leto pa bodo tudi tokrat predstavniki nekaterih podjetij obiskali karavlo na Jezerskem.

Posebne proslave pa bodo pripravili tudi v nekaterih krajih v občini. Prva takšna proslava je bila že včeraj (torek) v Senčurju, danes (sredo) ob 18. uri bo v Zabnici, jutri ob 17. uri v Preddvoru, v petek ob 18. uri v Naklem in v ponedeljek, 22. decembra, ob 18. uri v Cerkljah. V nekaterih krajevnih skupnostih pa bodo predvajali tudi kratke filme o pomenu vseljudske obrambe. Dan JLA pa bodo proslavili tudi v osnovnih šolah v občini.

RADOVLJICA

Podobno kot prejšnja leta bodo v radovljiski občini tudi letos vojaki obeh garnizij obiskali nekatere delovne organizacije. Tako jih bodo o svojem delu seznanili in jih med drugim tudi pogostili v Elanu, Verigi, LIO Tomaž Godec v Bohinjski Bistrici in v Vezeninah na Bledu. Pripadniki obeh garnizij pa bodo o pomenu JLA predaval učencem 7. in 8. razredov v osnovnih šolah Radovljica, Bled, Gorje, Bohinjska Bistrica in Lesce. Obe garniziji — v Radovljici in na Bohinjski Beli — bosta ob dnevu JLA pripravili tudi sprejem za predstavnike občinskih organizacij. Organizacije zveze rezervnih vojaških starešin in krajevnih organizacij ZB pa bodo v občini pripravile proslave in predavanja po šolah.

SKOFJA LOKA

Osrednja proslava ob dnevu JNA v Škofji Loki bo 20. decembra ob 10.45 v veliki dvorani škofjeloške vojašnice. Program je zelo pester, sodelovali bodo številni vojaki in oficirji. Se pred proslavo nameravajo odpreti razstavo sodobnega orožja in vojaške opreme. Ob 11.30 je na sporedno otvoritev muzeja, nato pa bo komandant gostom in povabiljem priredil svečano kosilo, ki se ga bodo med drugim udeležili tudi predsednik občinske skupščine ter predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij.

TRŽIČ

V Tržiču so za praznovanje dneva JLA tako kot vsako leto pripravili obširen program. Osrednja proslava bo v soboto, 20. decembra v Podljubelju. Po kulturnem programu, pripravili ga bodo vojaki, bo tudi zabava. V dnevinah pred praznikom bo na osemletkah v tržički občini več predavanj, spremljanih s filmi o življenju v JLA.

Sredi tega tedna bo predstavnike JLA sprejet tudi predsednik občine. Kot vsako leto doslej pa bodo obiskali vojake v karavlah predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter šolarji. Ob tej priložnosti bodo vojakom izročili skromna darila. V programu je tudi obisk vojakov iz karavel v gospodarskih organizacijah ter nastop vojaškega zabavnega orkestra v Tržiču.

Kot zadnjo prireditev v okviru letošnjih spominskih svečanosti ob 50. obletnici KPJ, SKOJ in sindikatov so v Mestni hiši v Kranju v petek, 12. decembra odprli zanimivo razstavo pod naslovom Revolucionarna pot Janeza Mlakarja. Sedaj že pokojni Mlakar iz Senčurja je ohranil bogato zapuščino raznih originalnih zapiskov, belež in drugih slikovnih ter pisanih dokumentacij, ki na-

zorno prikazujejo politične boje v delavskih in strankarskih vrstah. Kot njen organizator in prvi član je bil Mlakar od ustanovitve KPJ na Jesenicah leta 1920 nenehno v prvih vrstah. Stalne preiskave, zapori, niti obsodba na smrt, zatem Rab in nemška taborišča mu niso vzele vere v končno zmago pravice. V takem, širokem obsegu se razstava ne izgublja v oseb-

nosti, marveč prikazuje z Mlakarjevim gradivom velik del množičnega, revolucionarnega gibanja na Gorenjskem skozi dobo petdesetih let.

Razen mnogih predstavnikov, starih komunistov Gorenjske, zlasti z Jesenic, se je slovesne otvoritve udeležila tudi Mlakarjeva žena Frančiška in njegova sestra Angela, ki je bila zvesta bratova so-delavka.

K. M.

Sreča, da je bil tisoči

»Slabe volje sem bil v soboto in sploh sem imel slab dan. Nerazpoloženje sem skušal utopiti v nekaj kozarčkih. Ko pa sem ob 19.25 na parkirnem prostoru pri trgovini Prehrane v Kranju poskušal parkirati osebni avtomobil, je prišel prometni miličnik. — Alkotest je pozelenel in razumljivo so mi zato odvzeli vozniško dovoljenje...«

Tako nam je v ponedeljek nekaj pred dvanajsto na postaji milice v Kranju privedoval voznik osebnega avtomobila T. P. iz Škofje Loke.

Od 1947. leta je že šofer in ima takšno službo, da veliko potuje.

»Avtomobil mi pomeni prav toliko, kot nekomu orodje, s katerim opravlja poklic. Včasih sem po več dni z doma in tudi po cele dnevi vozim. Saj veste, kako je v takih primerih. Neurejena prehrana pa pogovori in tako se včasih zgodi, da človek tudi malo preveč popije. Vendar ne pijem ve-

liko. V zadnjih 12 letih, od kar sem šofer, sem bil dvakrat pri sodniku za prekrške zaradi alkohola.«

»Kaj pa v soboto?«

»Se sedaj ne morem verjeti, da sem imel takšno srečo. Ze v nedeljo sem prišel iskat vozniško dovoljenje na milico, pa so mi rekli, naj pride danes. Močno me je skrbelo...«

Toda naš govornik iz Škofje Loke je bil ravno tisoč voznik motornega vozila, ki so ga letos miličniki postaje prometne milice Kranj odkrili, da je vozil pod vplivom alkohola. In ker so se na prometni postaji milice v Kranju že preje dogovorili, da bodo tisočemu vozniku (če jih bodo sploh toliko zabeležili to leto) spregledali kazen (če seveda ravno tisoči ne bo povzročil prometne nesreče), možkarju ne bo treba k sodniku za prekrške.

Ko je odhajal s postajo milice z vozniškim dovoljenjem v žepu, sem ga popra-

šal, kaj meni o pravilu: Ce piješ, ne voziš! Ce voziš ne piš! Odgovoril mi je, da pravilo vsekakor drži. Nato pa je še dodal:

»Verjemite mi, da si bom sobotni prekršek zapomnil prav tako dobro, kot v primetu, da bi moral k sodniku za prekrške.«

Poprašal sem še komandirja, če nameravajo tudi v prihodnje v izrednih primerih (kot je bil ta) nadaljevati s takšno praksco.

»Saj veste, kako pravi pregovor: „Vsak dan ni nedelja.“ Prepričan pa sem, da je takšna „moralna“ kazen tudi lahko učinkovita. Žalostno pa je, da so do sobote samo prometni miličniki na Gorenjskem odkrili tisoč voznikov, ki so vozili pod vplivom alkohola. Nekaj so jih odkrili tudi miličniki splošnih postaj. Razumljivo pa je, da je najbrž precej takšnih, ki vsak dan vozijo pod vplivom alkohola, pa jih seveda ne odkrijemo.«

A. Zalar

X. novoletni SEJEM

16. — 26. XII.
1969

